

Aanleiding

Velen zal de naam van ds. Walter Marshall niets zeggen. Ze hebben nooit van hem gehoord of in ieder geval nooit iets van hem gelezen. Toch is er een belangrijk boek van hem verschenen, dat uit het Engels is vertaald in onze taal. Het handelt over het onderwerp 'heiligmaking'. De complete titel van het vertaalde boek is *Verhandeling over de ware Evangelische heiligmaking, benevens een redevoering over de rechtvaardigmaking, met aanprijzende voorreden van de weleerw. heren P. Nieuwland, J. Hervey en andere geleerde mannen, dienende tot een geschikt aanhangsel of besluitend stuk bij de 'Theron en Aspasio' van de weleerw. heer Hervey*. De Engelse titel luidt *The Gospel-Mystery of Sanctification* (vertaald): *Het evangeliegeheim van de heiligmaking*. Het boek is in de vorige eeuw vertaald onder redactie van J.H. Donner en W.G. Smitt en opnieuw uitgegeven in 1975 bij uitgeverij 'De Vuurtoren' te Urk.

Het boek dat u nu voor u hebt, is niet het boek van ds. Marshall zelf, maar is een verzameling artikelen uit het gezinsblad *Om Sions Wil* over dat boek van ds. Marshall. Aan die artikelenserie ben ik begonnen, omdat ik de volgende vraag kreeg: is dat boek van ds. Marshall verantwoord of niet?

Deze vraag was bij de betreffende lezer opgekomen, omdat hij tegenstrijdige berichten had gehoord. Sommige predikanten in de Gereformeerde Gezindte zeggen van niet en anderen van wel. Hoe zit dit? Voor dat ik op de vraag zelf inging, heb ik de volgende vooropmerking gemaakt: ik weet in het geheel niet of er mensen zijn die zo oordelen over het boek van ds. Marshall (misschien is het slechts een enkele die zo denkt, of was het door de vraagsteller helemaal verkeerd begrepen). Maar dat liet ik verder helemaal buiten beschouwing en ik ging alleen in op de vraag, hoe we over dat boek van ds. Marshall moeten denken.

Ik had het boek al heel wat jaren in mijn kast staan (gekregen van een gemeentelid in Genemuiden), maar nog niet veel daarin gelezen; en ik ben om deze vraag er maar weer eens in begonnen. En dat beviel me goed. Ik dacht dat het de moeite van een uitgebreide bespreking en weergave waard was. Daarom heb ik in een zeventiental artikelen het hele boek samengevat en uitgelegd.

U moet dus weten, dat wat u nu aan het lezen bent, niet zozeer een samenvatting is, maar meer een parafrase; dat is een samenvattende omschrijving met toelichting van het boek over de heiligmaking, van ds. Marshall. Veel is dan ook met mijn eigen woorden omschreven.

Ds. Alexander Comrie

De eerste vertaler van dit boek is ds. Alexander Comrie. In zijn tiende preek, over Genesis 17 vers 1: *Ik ben God, de Almachtige, wandel voor Mijn Aangezicht en zijt oprecht*, schrijft hij op bladzijde 397 van zijn boek *Verzameling van leerredenen* over het boek van ds. Marshall. Hij spreekt de onbekeerde gemeenteleden aan en zegt daar: "Als u zich nu onderzoekt of u zulk een krachtige verandering hebt ondervonden en of uw wandel in de oefening der deugden van die tijd af aan begonnen is, zo zult u moeten zeggen

dat u zulke dingen niet bij bevinding kent. En daarom zijn er zoveel uitvluchten, daarom is er zo'n vooroordeel tegen hen die de Evangelische manier van deugd aandringen uit een beginsel van wedergeboorte. De bedoeling is dat deze bestrijders van Evangelische heiligheid hun eigen zedeplichten op de troon zetten en ons een heidense zedekunst of moraal voorhouden met enige bijbelse spreuken. Mijn geliefden, wij liggen onder een eeuwigdurende verplichting om deugden te betrachten. Zijn wij nalatig, wij maken ons voor God verdoemelijk. Maar wij liggen onder een volstrekte onmogelijkheid om enige deugden te kunnen oefenen op een Gode behaaglijke wijze, tenzij wij wedergeboren worden. Zo ziet u – indien u deze wederbarende genade Gods niet ondervonden hebt – wat u van al uw deugden moet denken, namelijk dat al uw wandel daarin geen duimbreed op de weg naar de hemel is.” En dan komt hij op het boek van ds. Marshall: “Wij dachten dat er geen geringe dienst aan de Nederlanders geschied zou zijn, toen wij dat allerkostelijkste Boek van Mr. W. Marshall uitgaven over de Evangelische heiligmaking. Het is mogelijk één van de beste dat ooit over deze stof geschreven is, Wees ijverig in het lezen daarvan.”

Wat zegt Comrie? Dat we geen goede werken kunnen doen dan alleen uit een waar geloof. Wanneer we niet wedergeboren zijn, zijn we immers geestelijk dood. Welnu, die geestelijk dode mens kan niets voortbrengen, wat God welbehaaglijk is. Eerst moet hij met Christus verenigd zijn door het geloof; dat is: wedergeboren zijn. In dat verband heeft Comrie het over de tegenstand die hij ondervindt van mensen die dat onnodig vinden en menen dat je als onbekeerd mens ook wel goede dingen kunt voortbrengen.

Dit is natuurlijk remonstrants; en daar verzet Comrie zich tegen. In dat verband nu noemt hij het boek van ds. Marshall, *Evangelische heiligmaking*, een allerkostelijkst boek.

Wie zijn wij?

Er zijn mensen die aandringen op een goed en heilig leven, zonder de geloofsvereniging met Christus. Maar dat is hetzelfde als wat de remonstranten zeiden, dat wij, mensen, nog wel enige goede werken hebben van onszelf, buiten de wedergeboorte om. Deze dwaalleer komt hierop neer, dat tot een rank van een verbasterde wijnstok wordt gezegd dat hij wel goede vruchten kan dragen zonder te zijn ingeplant in de Ware Wijnstok, Jezus Christus, om vanuit Hem alleen de sappen te trekken en vrucht te dragen.

Deze dwaalleer kan verschillende vormen aannemen en zich onder verschillende vermommingen bedekken. Maar deze dwaalleer moet onmaskerd worden. Zoals de dwaalleer van de remonstranten zich in de dagen van onze Dordtse Synode netjes camoufleerde, zo doet zij in onze dagen ook nog. En daarom moeten we op onze hoede zijn.

Waar gaat het dan om? Dat we onze geestelijke doodsstaat erkennen. En dat we in onze geestelijke doodsstaat van onszelf geen goede maar verrotte vruchten verwachten. Wij zijn geheel onbekwaam tot enig geestelijk goed en geneigd tot alle kwaad. Het enige wat wij van onszelf en van onze kinderen en van onze naasten kunnen verwachten, is zonde...

Augustinus

Deze zelfde dingen waren ook 1600 jaar geleden, in de dagen van de grote kerkvader Augustinus, al aan de orde. Hij schreef er menig boek over en noemt de deugden van heidenen en ook van onwedergeborenen binnen de kerk 'blinkende zonden'. Ze kunnen voor God niet bestaan. En daarom moeten wij onszelf leren verdoemen, niet alleen om onze klaarblijkelijke zonden, maar ook om onze schijnbare deugden. Heel ons opgepoetste, nette, deugdzame, ernstige, christelijke leven van dit doen en dat laten, is farizeïsme. En het moet als (gecamoufleerde) vijandschap tegen God worden ontmaskerd en als vijandschap tegen God worden beweend en verlaten. We moeten alles verliezen om een nieuw beginsel te ontvangen vanuit de levende gemeenschap met Christus.

De kern van het boek

Welnu, daarover gaat het in het 'allerkostelijkste boek' – zoals Comrie het noemt – van ds. Marshall. Het boek is niet zo gemakkelijk te lezen, maar ik heb geprobeerd het eenvoudig samen te vatten.

Wie was ds. Marshall?

Vooraf geef ik over deze onbekende prediker enige dingen door die ik vond in een paar artikelen. Ds. Marshall (geboren 1628, gestorven 1680) was in aanraking gekomen met een boek van ds. Richard Baxter. Deze Baxter leerde een dwaling. Hij zei, dat we zelf moesten zorgen voor onze rechtvaardiging. Natuurlijk niet zonder Christus, maar toch... En dat we zelf aan de slag moesten om onze heiliging te bewerken. Al weer niet zonder Christus, maar dan toch... We noemen deze dwaling het neonomianisme. Dat betekent: het evangelie wordt tot een nieuwe wet.

Deze dwaling kon ds. Marshall niet goedkeuren. Waarom niet? Omdat hij zielsbevindelijk wist, dat hij aan zijn rechtvaardigverklaring niet kon meewerken en evenmin op eigen kracht aan zijn heiligmaking. Kijk, dat was in de dagen van Augustinus ook het punt. Augustinus had zielsbevindelijk geleerd, dat hij geheel onmachtig was om iets goeds vanuit zichzelf voort te brengen, en Pelagius niet. Dat hadden onze vaders op de Dordtse Synode eveneens zielsbevindelijk geleerd, terwijl de remonstranten geen rechte ontdekking hadden en zichzelf niet in het rechte licht zagen als geheel onmachtig en onbekwaam. Daarvan kwam het, dat Pelagius en de remonstranten zoveel goede gedachten over de mens hadden.

Nu, ds. Marshall kon ook niets meer van zichzelf verwachten, omdat hij steeds duidelijker leerde zien, wie en wat hij was en daarom met een leer van zelfwerkzaamheid geheel wanhopig moest worden. Hij moest het hebben van vrije genade alleen en van het eenzijdig Godswerk alleen!

En zo is het nog

Hebt u dat ook geleerd? Kunt u het niet verder brengen dan zelfveroordeling, ondanks heel uw nette leventje, uw kuise, uw reine, uw zelfverloochenende, uw eerlijke en ootmoedige levensstijl? Dan zult u het eens zijn met Comrie dat er alleen sprake kan zijn van evangélicsche heiligmaking en dat er geen andere

heiliging is dan in Christus en vanuit Christus. Alles buiten Hem is schade en drek, zo leerde de grote apostel Paulus (Filippenzen 3 vers 7-8).

Het rechte midden

Ondertussen zien we, dat er in de tijd van onze oudvaders dus ook al veel mis was. Er was toen een stroming van modernen die vonden dat je ook wel kon geloven zonder een leven van heiligmaking. Daartegen trokken getrouwe predikers te weer en zij leerden dat zonder heiligmaking niemand zalig kan worden. Maar sommigen van hen kwamen ongemerkt in een andere fout terecht en leerden dat de heiligmaking ook reeds nodig was om in het geloof tot Christus te mogen vluchten. Dit nu is heimelijk remonstrantisme.

Om nu het rechte midden te bewaren is heel moeilijk. Zonder bijzondere verlichting van de Heilige Geest en zonder een teer geweten in de vreze Gods is dat onmogelijk. Dat zien we in onze dagen eveneens. Velen zeggen en menen te geloven, maar hun vruchten zijn stinkend en ze hebben nooit de praktijk van godzaligheid gekend, beoefend of zelfs ook maar bemind en gezocht. Anderzijds zijn er velen die proberen om in eigen kracht hun zonden te doden en om zich zo enigszins geschikt of aangenaam voor God te maken. Maar ze beulen zich tevergeefs af, het breekt hen bij de handen af en ze worden op zo'n manier bij Christus vandaan gehouden.

Het rechte midden ligt nu hier, dat we enerzijds van onszelf absoluut geen goed verwachten, zodat we ook niet proberen om ons eerst te verbeteren en dan tot Christus te vluchten om verzoening, maar dat we gelovig, zonder verder uitstel, tot Hem komen, heel ons verdoemelijke bestaan en al onze zonden op Hem leggen, ons aan Hem toevertrouwen en zo de volkomen genade en kracht van de Zaligmaker verwachten om ons te reinigen, te rechtvaardigen, te heiligen. Alles buiten ons. En anderzijds om nu vanuit de levende gemeenschap met Christus ons geheel te wijden aan Zijn dienst en niet ene zonde meer aan de hand te kunnen houden.

Ook Gods kinderen hebben het hier moeilijk mee. Ze zijn vanuit hun natuur altijd weer geneigd om in het dagelijks toevlucht nemen tot Christus steeds iets van zichzelf te verwachten, iets goeds aan te dragen. En dus niet als een geheel verdoemelijk mens in zichzelf aan Zijn voeten te komen. Maar toch leert de Heere ze dit: elke dag opnieuw een afgekeurd mens te zijn, veroordeeld, walgelijk. En, o wonder, tegelijk toch ook elke dag vanuit deze gezegende Heere Jezus Christus vruchten te dragen, niet weinig, maar veel! En zo God de Vader te verheerlijken, zoals Christus ons duidelijk leert in de gelijkenis van de Ware Wijnstok, Johannes 15 vers 1-8.

Jezus zegt daar, dat er geen goed te verwachten is van een rank, als die niet in de Wijnstok is. Ja, Hij zegt zelfs: als die rank niet in de Wijnstok blijft! Dat veronderstelt dagelijks in Hem te zijn, in Hem te blijven. Een dagelijkse voortgang in de nauwe vereniging van een waar geloof! Daar ligt onze enige vruchtbaarheid en heiligmaking.

Ds. Marshall streed in zijn dagen ook tegen een moderne gedachte, namelijk dat ons verstand kan en mag bepalen wat goed en kwaad is, wat waar en niet

waar is. Hiermee is dus ook gezegd dat alles redelijk en voor het verstand aannemelijk moet zijn wat in de Bijbel wordt geleerd. Hiermee hing weer samen dat men meende God in eigen kracht te kunnen dienen, in eigen kracht ook te kunnen geloven in het evangelie en te kunnen gehoorzamen aan de wet.

Dit alles ontkent ds. Marshall in dit boek. Sterk benadrukt hij dat goede werken vrucht zijn van het geloof en dat dus heiligmaking voortvloeit uit de rechtvaardiging.

Dit werd ook door godzalige predikanten in de dagen van ds. Marshall niet altijd zo zuiver gezien. Men verzette zich wel tegen allerlei stromingen die de heiligmaking verwaarloosden, maar van de weeromstuit benadrukte men de wet zo sterk, dat het christenleven wettisch werd. Ja, men begon allerlei voorwaarden van bekering, zondedoding, te stellen om tot Christus te mogen komen. Verder werd door vele, verder wel rechtzinnige predikanten, de zekerheid van het geloof gegrond op kenmerken, zodat ze oprechte zielen vaak in twijfel hielden. Ook hiertegen keerde ds. Marshall zich.

De Evangelische heiligmaking, HOOFDSTUK 1

Ds. Marshall schrijft in hoofdstuk 1 van zijn boek over het doel van zijn verhandeling, namelijk het leven van godzaligheid, zoals God dit van ons eist in Zijn wet. We moeten in de eerste plaats bedenken dat deze godzaligheid of heiligheid geestelijk is. Het gaat dus niet alleen om het bedwingen van laagvleselijke lusten, maar vooral om een verlustiging in het blijmoedig gehoorzamen van God. Daartoe moeten wij God leren liefhebben met heel ons hart; en wel omdat Hij het waard is. Alles wat deze liefde tot God verhindert, moet door ons met afkeer worden verworpen. Deze liefde dient zo standvastig en weloverwogen te zijn, dat we ons in Zijn dienst volhardend overgeven. Er is geen hoger en heerlijker werk, dan dit dienen van God; zelfs voor de engelen in de hemel niet. Zo zijn wij ook geschapen, namelijk naar Gods beeld om Hem te dienen. Dus hiertoe zijn wij alleen al als schepsel van God verplicht. Zelfs de heidenen erkennen dit, zij het vaag.

De juiste middelen

Van groot belang nu is om de juiste middelen te gebruiken om tot deze geestelijke en evangelische heiligmaking te komen. We kunnen wel haastig zeggen, dat we God willen gehoorzamen of zelfs zullen gehoorzamen, maar weten we dan ook, hoe we dat kunnen doen? Velen vragen nog wel: welke goede dingen moet ik doen om het eeuwige leven te beërven, maar ze vergeten te vragen: hoe zal ik in staat zijn om die goede dingen te kunnen doen? De laatste vraag is daarom zo belangrijk, omdat wij vanuit onze natuur geheel onmachtig zijn om Gods wil te doen en Zijn wet te gehoorzamen. Wij zijn immers dood door de misdaden en de zonden! Wij zijn besmet met de erfzonde en daarom helpt het niets om iemand aan te sporen tot een oprecht heilig gedrag, tenzij we weten hoe we dat dan kunnen betrachten. Velen vergeten dit schijnbaar, want ze dringen bij de mensen aan om de wet te doen, alsof het ons niet ontbrak aan bekwámheid, maar alleen aan wérkzaamheid.

Dit middel tot ware heiligmaking weten de heidenen niet. Ze weten wel

enigszins dat ze Gods wet moeten gehoorzamen, maar ze weten in het geheel niet, h e dat kan. We kunnen het dan ook alleen van God Zelf leren.

De heiligmaking nu waarover het gaat, is een geschenk van God, dat Hij ons geeft door middelen. Door het onderwijs vanuit Zijn Woord. En die middelen heeft God overvloedig aan ons gegeven, opdat wij tot alle goed werk volmaakt zouden zijn toegerust, II Timotheüs 3 vers 16 en 17. Daar schrijft Paulus aan Timotheüs: *Al de Schrift is door God ingegeven en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; opdat de mens Gods volmaakt zou zijn, tot alle goed werk volmaakt toegerust.* Dit onderwijs h e wij heilig kunnen leven, is echter niet zo eenvoudig als de bekendmaking, d t wij heilig moeten leven. Wij moeten namelijk eerst afleren, wat wij aan eigen wijsheid menen te bezitten om vervolgens wijs te kunnen worden in God.

Dit alles is zeer noodzakelijk, omdat wij niet kunnen zalig worden, zonder heiligmaking. En ook voor Gods kinderen is het erg belangrijk om de middelen tot heiligmaking te kennen, willen ze v ortgang maken in een heilige wandel. Omdat veel kerkmensen het juiste middel tot een godzalig leven niet kennen, menen ze dat bekering een nare en zware zaak is, die ze het liefst steeds maar uitstellen. En voor anderen geldt, dat zij door gebrek aan kennis van het juiste middel zich steeds weer teleurgesteld vinden, omdat hun heersende lusten hen overmeesteren, zodat zij het werk uiteindelijk opgeven en zich wentelen in de oude drek van de zonde. Anderen mergelen hun lichamen uit en martelen die op een onmenselijke wijze af om maar de boze lusten van het vlees te doden, omdat ze het juiste middel van de evangelische heiligmaking niet kennen. En sommigen raken door voortgaande teleurstelling aan wanhoop ten prooi.

Ds. Marshall sluit dan het eerste hoofdstuk van zijn boek af met de wens, dat het God belieft om door dit boek mensen van deze wanhopige weg terug te halen en hen te geven, dat zij met alle bereidwilligheid, vrolijkheid en dankbaarheid het pad van Gods heilige geboden lopen. Hij acht dat een uitstekende vergelding voor alle werk aan het schrijven van dit boek besteed.

Een paar kanttekeningen

Ik maak nu een paar opmerkingen bij dit eerste hoofdstuk:

In de eerste plaats vraagt hij er aandacht voor, dat de gehoorzaamheid aan Gods Wet geestelijk van aard is en anders niets waard is. Daarmee heeft hij niet gezegd, dat de uiterlijke zaken onbelangrijk zijn, maar wel, dat het uiterlijk niet het belangrijkste is. Wie de gehoorzaamheid aan Gods wet vooral in uitwendigheden zoekt, vergist zich schromelijk. En ik denk, dat het een zeer nuttige zaak is om daar opnieuw aandacht voor te vragen. Hoe is het tussen God en mijn ziel? Bij alle nauwgezetheid is het inhoudsloos om tevreden te zijn met de uitwendige gehoorzaamheid, zonder het wezen van de vreze van Gods Naam. Ik denk dat veel kerkjeugd hierop 'afknapt'! Men gelooft het wel: altijd was het een sfeer van 'je moet zus en je mag niet zo...' Wanneer onze jongeren echter aan ons kunnen zien, dat we de Heere liefhebben en dat we d  rrom zo en zo leven, dit en dat gebieden of verbieden, d n is de sfeer zo geheel anders...! Willen de ouders hiermee eens ernst maken en zich

nauwgezet onderzoeken voor het hartdoorzoekend oog des Heeren of ze misschien niet zelf schuldig eraan staan dat hun kinderen Gods Woord verlaten...

Ten tweede maakt ds. Marshall duidelijk, dat we vanuit onze natuur geheel en al dood zijn en dat het dus een zinloze zaak is om mensen aan te sporen tot gehoorzaamheid aan God, terwijl ze het geestelijke leven missen. Onder ons kun je nog wel eens een wat andere mening tegenkomen. Dan zegt men: geloven kunnen we niet, maar de wet (uitwendig) houden wel. Onbekeerde mensen oproepen om in Christus te geloven, is zinloos en fout, maar diezelfde onbekeerde en dode zondaren oproepen om te bidden en om te gehoorzamen aan Gods wet mag wel; en zo preekt men dan ook. Nee, zegt ds. Marshall, dat is evenzeer onmogelijk en zinloos. Natuurlijk ontkent hij hiermee niet, dat God terecht van ons die gehoorzaamheid aan Zijn wet mag eisen (net zo goed als trouwens Zijn eis om in Christus te geloven terecht is!), maar de dode zondaar kan het niet. En daarom is het veel verstandiger om hem eerst te onderwijzen, wat het rechte middel is om de wet te gehoorzamen in een godzalig leven van heiligmaking. In dit verband herinner ik me eens een beeld gelezen te hebben bij één van de Erskines, dat (modern vertaald) hierop neerkomt: het is zinloos te dweilen met de kraan open. Eerst moet de kraan = bron van onze boze lusten dicht, voordat de daden van onze boze lusten kunnen worden bestreden. En de uitdrukkelijke toepassing van Erskine was dan ook: ga niet eerst tegen uw zonden strijden om daarna tot Christus te komen, maar kom eerst tot Christus en bestrijd vanuit Zijn genadekracht uw zonden.

Ten derde vraagt ds. Marshall terecht aandacht voor het Woord. Hij gaat in dit eerste hoofdstuk nog niet in op het krachtdadige middel tot evangelische heiligmaking, maar hij laat al wel duidelijk merken, dat het via het Woord, de Bijbel, is, dat we het juiste middel kunnen weten en ontvangen. En ik onderstreep dat graag: ga te rade bij het onfeilbare Woord van God en studeer daarin met al uw vermogen! We zijn van die luie en slappe mensen. De middelen die God ons aanreikt, laten we rustig liggen. We gaan liever op vakantie, we houden liever de verjaardagen bij, we werken liever over om maar enigszins vooruit te komen in de wereld..., dan dat we het goede Woord van God ernstig, nauwgezet en ijverig onderzoeken om daarin het middel tot evangelische heiligmaking te vinden.

Ten vierde het volgende: ds. Marshall tekent aan, dat er nogal wat mensen zijn, die de weg van de bekering uitstellen, omdat ze die als zwaar en naar beschouwen. Dit is volstrekt ten onrechte, volgens hem. En ook dit wil ik graag extra onder uw aandacht brengen: vertel aan uw kinderen dat God dienen het prachtigste leven is, de schoonste dienst! Het is waar! Niemand heeft er ooit spijt van gehad, dat hij de Heere Jezus Christus te voet is gevallen. Juist deze week hoorde ik nog van een lezer van *De Catechisant*, dat hij eerst ook tegen 'bekeerd worden' opzag, maar nu schrijft hij: ik ga meer en meer de dienst des Heeren, zowel 's zondags als door-de-week als een heerlijke dienst zien: "... en wandelen in het vrolijk levenslicht." En dat is het precies wat ds. Marshall zijn lezers duidelijk wil maken: het is een liefdedienst, een schone dienst. Het dienen van de Heere is een groot voorrecht, verschaft een blijde vreugde, maar... niet als we dat belangrijke

middel missen, waarover hij als eerste wil schrijven en waarover het in de volgende hoofdstukken gaat.

HOOFDSTUK 2

Geestelijke bekwaamheid

In het tweede hoofdstuk van zijn boek, vermeldt ds. Marshall vier eigenschappen van de geestelijke bekwaamheid die wij moeten bezitten om Gods heilige wet te kunnen onderhouden. Wij hebben vanuit onszelf die bekwaamheid niet, maar moeten die van God krijgen. Wat die bekwaamheid precies is, is moeilijk te zeggen, omdat ze een geheim is van de Heilige Geest. Maar we kunnen deze bekwaamheid herkennen aan vier belangrijke eigenschappen, die we wel duidelijk bij onszelf kunnen nagaan. Wat zijn dan de kenmerkende eigenschappen van die geestelijke bekwaamheid?

Een overgebogen wil

Als we ooit waarlijk in staat zullen zijn om Gods wet te gehoorzamen en volgens Zijn wil te leven, dan moeten wij in de eerste plaats een neiging van het hart, een hartelijke gewilligheid dus, bezitten tot de eisen van Gods wet. Ons hart moet overhellen, overgebogen zijn om al de eisen van Gods wet graag te gehoorzamen. Is deze genegenheid er niet, dan zullen we nooit en te nimmer oprecht de praktijk van godzaligheid betrachten. Het betekent dan ook een bewuste keuze om al Gods geboden te gehoorzamen en ons van alle zonden af te keren.

Dit is een totaal andere zaak dan de zogenaamde vrije wil ten goede, waar sommige mensen zo hoog van opgeven. Zij beelden zich in, dat de mens een vrije wil heeft om het goede te kiezen en ook om het kwade te kiezen. Een wil om het kwade te kiezen (en dat gebeurt helaas maar al te vaak) én ook om het goede te kiezen (en dat gebeurt dan soms gelukkig ook nog). Nee! Zo'n neutrale gesteldheid van het hart is niet genoeg om ons bekwaam te maken om Gods wet te houden. We moeten iets anders hebben: een wil die begeert om God volmaakt te gehoorzamen. Adam had een vrije wil die kon kiezen tussen goed en kwaad; en hij koos in die omstandigheden het kwade. Als wij nu in onze omstandigheden een vrije wil zouden hebben, net als Adam, zouden ook wij kiezen voor het kwade. Alleen als wij een overgebogen wil hebben tot het goede, dan zullen we bekwaam zijn om de wet te doen. Ook de vrije wil van Adam was al overgebogen naar God, aangezien hij was geschapen naar Gods beeld. Dat betekent: wanneer wij worden herschapen naar dat beeld en dus terug krijgen wat we in de zondeval verloren hebben, dan zal ook die neiging om liefdesgehoorzaamheid te volbrengen in ons zijn.

Met God verzoend zijn

In de tweede plaats dient er in ons hart een bewustheid te zijn, dat we met God verzoend zijn. De bekwaamheid om de wet te houden die God in ons werkt, heeft dit kenmerk: dan weten we dat we vergeving van zonden ontvangen hebben. Hebben we deze zekerheid niet, dan zullen we nooit in staat zijn om in het stuk van heiligmaking Gods wet te onderhouden. We dienen namelijk die wet te houden uit liefde tot God en dus dienen we te weten dat er een liefdesrelatie tot Hem is gekomen. Dat houdt in: dat we weten, dat Hij ons liefheeft, dat Hij onze verzoende God en Vader is. Alle

gehoorzaamheid aan de wet die niet daarop is gegrond, is ijdel.

De roomse kerk leert, dat we de wet alleen houden, als we niet overtuigd zijn van de vergeving van onze zonden en de genadige rechtvaardiging. De roomse kerk denkt: als je zeker weet dat je vergeving hebt ontvangen, heb je er natuurlijk helemaal geen behoefte meer aan om God te dienen en te gehoorzamen..., want het is toch wel in orde. Maar dit is een grote vergissing. De gehoorzaamheid van de roomse kerk is vol zelfbedoelen. Dan proberen mensen de wet te houden om de vergeving van hun zonden erdoor te verkrijgen. Maar de juiste gehoorzaamheid aan Gods geboden spruit voort uit een bewuste kennis van de vergevingsgezindheid van God in de Middelaar. Dat we weten, dat onze zonden zijn vergeven en dat we dus de wet niet hoeven te houden om vergeving te ontvangen.

Als we namelijk niet weet hebben van de vergeving van onze zonde, moeten we beseffen nog onder Gods vloek en toorn te zijn en vanuit die wetenschap kan onmogelijk liefdesgehoorzaamheid jegens God in Zijn wet opbloeien. Want zonder te weten dat God ons liefheeft, zullen wij nooit rechte liefde tot God kunnen beoefenen en dus nooit rechte gehoorzaamheid in praktijk kunnen brengen. De brief aan de Hebreëen (hoofdstuk 9 vers 14) zegt dat ons geweten gereinigd moet zijn door het bloed van verzoening, het kostelijk bloed van Jezus Christus, onze enige Hogepriester, om de levende God te kunnen dienen.

Heidelbergse Catechismus en Nederlandse Geloofsbelijdenis

En ik teken hierbij aan, dat de Heidelbergse Catechismus in vraag en antwoord 86 hetzelfde leert (wij zijn uit genade door Christus verlost uit onze ellendigheid en daarna en daarom doen wij goede werken, gehoorzamen wij aan Gods geboden) en dat artikel 24 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis ook uitdrukkelijk stelt: zonder rechtvaardiging geen heiligmaking!

Hoopvol leven

In de derde plaats dienen we hoop te hebben op de hemelse welgelukzaligheid. Die bekwaamheid om Gods wet te houden is een geestelijke genadegave waarin dit kenmerk is begrepen: hoop op de eeuwige zaligheid. Als we die hoop op de zaligheid niet hebben, zullen we altijd heimelijk God willen gehoorzamen om die zaligheid te verwerven of in ieder geval om aan die zaligheid iets toe te doen. Maar de rechte gehoorzaamheid is, niet dat we gehoorzamen om de zaligheid te verwerven, maar uit liefde, omdat Christus die zaligheid voor ons heeft verworven. En juist wanneer we mogen weten dat we straks eeuwig bij de Heere zullen zijn, zal dit ons aansporen om des te meer heilig en rein te leven in volkomen overgave aan de Heere. Dan worden we extra sterk gedreven om Hem toe te vallen, te volgen en alles te doen wat Hij gebiedt. Hij heeft immers Zijn hemels paleis voor ons opengesteld en ons daarin een plaatsje gegeven. Zouden we dan tegenover zo'n eeuwigdurende zaligheid niet graag Zijn geboden doen? Johannes zegt (I Johannes 3 vers 3): *Een ieder die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zich, zoals Hij rein is.* Zoals II Petrus 3 vers 13 en 14: *Wij verwachten naar Zijn belofte nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont. Daarom, geliefden, verwachtende deze dingen, benaastig u dat gij onbevlekt en onbestraffelijk*

door Hem bevonden zult worden in vrede.

Genade ontvangen om te gehoorzamen

In de vierde plaats dienen we overtuigd te zijn, dat we die genade ontvingen om de wet van God te kunnen houden op een God aangename wijze. We dienen namelijk geheel vrijwillig en met lust en liefde deze wil van God te volgen en te gehoorzamen. En dat bezitten we vanuit onze natuur in het geheel niet. Daarom is het noodzakelijk die bekwaamheid te hebben, waardoor wij een nieuw verlangen in ons krijgen (en dat herkennen we dan ook) om op zo'n manier de wet te houden, dat we God welbehaaglijk zijn. Dan mag er niet een heimelijke lust zijn of begeerte tot ongehoorzaamheid. Nu, in ons natuurlijk bestaan is dat er wel en daarom hebben wij een nieuwe natuur nodig om op een God welbehaaglijke manier Zijn wil te doen, al is er in onze oude mens best nog veel zondelust.

In het volgende hoofdstuk wordt door ds. Marshall uitgelegd, hoe wij nu deze geestelijke bekwaamheid kunnen verkrijgen.

Kanttekening

Ik maak nog de volgende kanttekening bij wat ds. Marshall heeft geschreven. Hij maakt ons duidelijk, dat het onmogelijk is om Gods wet te houden, zonder een speciale, bekwaammakende genadegave van God. Het is voor ons zeer nuttig diep doordrongen te zijn van deze waarheid. Als we dit niet beseffen, zullen we veel te hoog opgeven van onszelf en ondertussen blijven we wet-verkrachters en gebod-overtreders.

Maar waaraan kan iemand nu weten, of hij deze geestelijke bekwaamheid heeft ontvangen? Aan deze vier kenmerken: is er een hartelijk verlangen om God te gehoorzamen? Weten wij vergeving van God ontvangen te hebben, zodat de verhouding tot Hem weer goed is? Weten we dat we eeuwig zalig zullen worden, zodat we niet heimelijk de zaligheid proberen te verdienen door onze gehoorzaamheid? Is er een goede gestalte van hart in ons om God welbehaaglijk te leven? Is dit er allemaal niet, dan kunnen we elkaar en onszelf wel allerlei geboden voorhouden en proberen om onszelf of de ander tot gehoorzaamheid aan te sporen en aan te drijven, maar dat heeft geen enkele inhoud. Dan is het voor God volstrekt waardeloos.

Het boek van ds. Marshall is best heel radicaal, want het snijdt alles af wat buiten de geloofsgemeenschap met Christus is.

Het is voor ons allen een heel belangrijke vraag, of we deze vier kenmerken in ons hart ontdekken. Anders bezitten we die bekwaamheid niet om Gods geboden te doen.

Een voorbeeld

Ik zal ten slotte een voorbeeld geven uit het leven van alle dag hoe we dit tweede hoofdstuk van ds. Marshall moeten verstaan. Pas hoorde ik van een kind des Heeren, die had gelezen over het persoonlijk verbond maken met de Heere. De oudvaders hebben het daar meer dan eens over. Toen kwam de gedachte op: wat is dat dan? Toen onderwees de Heere Zijn kind op deze

manier: als ik met mijn alledaagse werk bezig ben, in huis of waar dan ook en er vloeit liefde in mijn hart, dan is er dat verbond maken met de Heere. Kijk, dat is nu ook precies wat ds. Marshall bedoelt: we kunnen de wet van God natuurlijk best wel uitwendig houden en ook na ontvangen genade kan het zijn, dat er zonder bijzondere liefdesinvloeiingen van de Geest toch is een nauwgezet leven bij Gods Wet..., maar Gods geboden zó houden dat het God aangenaam is, dát is alleen mogelijk wanneer we die bijzondere bekwaamheid bezitten. En dan kan het zijn, moeders, dat u onder het vaatwassen, terwijl u de was strijkt of de gang dweilt of de kinderen in bad doet; of, vaders, terwijl u menig zweetdruppel voelt glijden langs uw hoofd en rug vanwege de zware arbeid voor uw gezin en de vlijt om voor uw naaste te kunnen zorgen...; dat u temidden van het alledaagse leven die zoete liefde van God voelt druppelen in uw hart waardoor u een nieuwe geneigdheid en overgebogenheid ontvangt om Gods Wet van harte te doen; dat u opnieuw mag geloven, dat de Heere u heeft liefgehad met een eeuwige, schuldverzoenende liefde; dat u mag krijgen een uitzicht op en een heimwee naar de eeuwige welgelukzaligheid; dat u mag ervaren een God welbehaaglijk leven te willen en te mogen leiden in alle eenvoudigheid. Kijk, dát is nu wat in deze vier kenmerken wordt bedoeld in het tweede hoofdstuk van het boek van ds. Marshall: de evangelische heiligmaking.

Hebt u er zin in?

HOOFDSTUK 3

Eerst de gezindheid

Wanneer wij overeenkomstig Gods gebod heilig willen leven, is het van groot belang te onderzoeken, hoe dat zou kunnen. Maar voordat we ons afvragen, hoe we heilig kunnen leven, moeten we de vraag eerlijk onder ogen zien, of we wel heilig willen leven...! Het kan zijn, dat we slechts in sommige dingen heilig willen zijn; of in vele dingen. Maar ware heiligheid en oprechte begeerte tot heiligheid wenst volgens alle geboden van God te leven en niet alleen volgens sommige. Zo zegt ook vraag en antwoord 114 van de Heidelbergse Catechismus het: “Maar kunnen zij die tot God bekeerd zijn, deze geboden volkomen houden? Nee, maar ook de allerheiligsten, zolang zij in dit leven zijn, hebben maar een klein begin van deze gehoorzaamheid; maar wel zo, dat zij met een ernstig voornemen, niet alleen volgens sommige, maar volgens al Gods geboden beginnen te leven.” Wanneer ik in mijn hart een voorbehoud maak en van het ene of het andere gebod van God zeg, dat ik er mij niet onvoorwaardelijk aan wil houden, dan is het niet eerlijk om mij erin te verdiepen, hoe ik het zou kunnen. Dus eerst de vraag: hoe staat het met mijn gezindheid...?

En ook wanneer we eerlijk kunnen zeggen, dat we werkelijk volgens alle geboden van God willen leven, moeten we nog nauwkeuriger onderzoek doen, en ons ook de volgende vraag stellen: wáárom wil ik heilig leven volgens al Gods geboden? Is dat met een oprechte bedoeling en is dat uit een goed beginsel, de juiste liefde? Want in de roomse kerk zijn er velen die werkelijk alle zonden willen verlaten, maar de (heimelijke) bedoeling is om er zelf beter van te worden. En ook wij kunnen in een soortgelijke dwaling verstrikt zijn voordat we het weten. Dan willen we wel graag alle zonden laten, maar het is

om ons geweten tevreden te stellen of om in ons iets goeds te voelen voor de Heere. Dan zijn we dus nog niet eerlijk en kan het voor God nog niet bestaan.

Maar als we oprecht mogen zeggen: “Ik wens volgens alle geboden van God te leven in zondeloze heiligheid; en mijn gezindheid is er niet één van zelfbedoelen of verdienen, maar ik begeer dit uit louter liefde tot God”..., dan komt de vraag op ons af: hoe zouden we dit ooit kunnen volbrengen? En op die vraag gaan we nu nader in.

Vereniging met Christus

Het wezen van deze nieuwe bekwaamheid of nieuwe natuur is een geheimenis, waar geen onbekeerd mens iets van begrijpt. En niet alleen is het wezen van deze bekwaamheid een verborgenheid, maar eveneens is het een geheimenis of verborgenheid, hoe wij deze nieuwe natuur kunnen verkrijgen, namelijk door de geloofsvereniging met Jezus Christus. Kort samengevat: we kunnen deze nieuwe natuur niet zelf maken en dat hoeven we ook niet, want ze ligt reeds klaar in Christus Jezus en we kunnen haar uit Hem ontvangen. We worden deze nieuwe natuur deelachtig door de Heilige Geest, Die ons door een waar geloof verenigt met de Zoon van God. Het gaat met de heiligmaking net als met de rechtvaardiging. Beide liggen gereed in Christus en beide ontvangen we door vereniging met Hem. Daaraan werken wij niet mee, maar die krijgen wij door geloofsvereniging met Christus. Als we Christus aannemen, delen we ook in Zijn heiligheid.

Maar deze genadige gave van God is voor ons als natuurlijke mensen zo onbegrijpelijk en onaanvaardbaar dat wij altijd weer denken toch zelf er iets aan te moeten toevoegen. Hierom doen zovelen zo'n ernstige, maar vergeefse moeite om hun boze lusten ten onder te brengen en om heilig te leven, zonder gebruik te maken van Christus en Zijn heiligheid. Als wij deel hebben aan Christus, hebben we namelijk ook deel aan Zijn heilige natuur of aan Zijn heiligheid. De Bijbel vergelijkt het in Efeziërs 5 vers 30-32 met de eenheid van man en vrouw, zoals Eva is geschapen uit Adam; ook met de eenheid tussen wijnstok en ranken (Johannes 15 vers 1-8). Ook wordt het beeld gebruikt van hoofd en leden van een lichaam (Efeziërs 1 vers 22-23). Dat is dan ook de bedoeling van het eten en drinken in het avondmaal, waardoor wordt afgebeeld en bevestigd, dat er een algehele eenheid is tussen Christus en Zijn gelovigen. Wij worden werkelijk één met Hem, omdat Hij Zelf in ons komt wonen door Zijn Geest. Een hechtere vereniging dan deze is in heel de wereld niet te vinden! Een ieder die door het dierbaar bloed van Christus is verlost, wordt ook op het nauwste met Hem verenigd door Zijn Geest.

Velen ontkennen deze vereniging en verstaan van dit bevindelijke leven niets. Anderen zijn bang mensen tot losbandigheid te brengen wanneer ze deze geloofsvereniging zo sterk benadrukken. Dan zouden mensen immers kunnen doervloeien en met een beroep op die geestelijke eenheid hun zonden aan de hand kunnen houden. Maar deze angst is onterecht, want wanneer Christus zo'n nauwe band met een ziel aangaat, bewaart Hij haar voor losbandigheid. En dit voorrecht van nauwe vereniging met Christus is aan alle gelovigen vergund bij hun eerste intrede in deze nieuwe staat.

Een volheid van zaligheid in Christus

God heeft in Zijn Zoon alle volheid van zaligheid gelegd en alleen uit Hem kunnen wij ze verkrijgen, zoals Paulus in Kolossenzen 1 vers 19 en 2 vers 9, 10^a duidelijk verklaart, waar staat: “Het is het welbehagen van de Vader geweest, dat in Hem al de volheid zou wonen. Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamenlijk en u bent in Hem volmaakt.” En in Efeziërs 1 vers 3 zegt hij dat de uitverkorenen met alle geestelijke zegening worden gezegend in Christus. Dus is er alleen in en met Hem zegen, niet los van Hem. Heel duidelijk wordt dit ook in I Korinthiërs 1 vers 30: “Maar uit Hem bent u in Christus Jezus, Die voor ons geworden is wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing.” Dus als wij Christus hebben, bezitten we al deze heerlijke zaken, ook heiligmaking. En als we Christus niet bezitten, bezitten we niets van al deze weldaden. En in I Johannes 1 vers 3 vervolgens stelt Johannes dat wij gemeenschap hebben door het geloof met God de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus en dat wij dan in het licht wandelen, Zoals Hij in het licht is. Hieruit kunnen we besluiten, dat we bij deelgenootschap aan God in Christus ook deel hebben aan een heillevenswandel.

De Heere heeft deze eenheid tussen ons en Christus afgebeeld in verschillende gelijkenissen, die ons steeds weer iets anders van deze eenheid leren. Zo is volgens Romeinen 5 vers 12-19 de verhouding tussen ons en de eerste Adam een beeld van onze verhouding tot de Laatste Adam. Volgens Romeinen 7 vers 3 en 4 is de vruchtbaarheid van de echtgenote door de huwelijksgemeenschap met haar man een beeld van onze vruchtbaarheid in de heiligmaking en de goede werken, door de geloofsvereniging / huwelijksvereniging met Christus.

Een krachtig onderwijs in deze ligt ook in de menswording van Gods Zoon. Hij nam onder andere ook om deze reden onze natuur aan om die te heiligen en ons uit kracht van Zijn heilige natuur deelgenoot te maken aan die heiliging. Onze oude mens is immers met Christus gekruisigd, zodat we in het teken van de doop een verzegeling ontvangen van dat nieuwe leven van Christus' opstanding. God heeft in Christus de mens herschapen tot een nieuwe mens, Efeziërs 2 vers 15. God herschept niet zomaar een mens, maar Hij doet het in Christus.

Als we met Christus door het geloof zijn verenigd, zullen we ook al meer aan Zijn beeld gelijkvormig worden gemaakt. Dit houdt in dat we een nieuwe wil krijgen, krachtig overgebogen om heilig te leven in liefdesgehoorzaamheid aan God. Dan zijn we ook in Christus gerechtvaardigd van al onze zondesschuld en ontvangen we in Hem een recht op het eeuwige leven en dan zijn we in Hem tevens voor God aangenaam. Zodat de vier kenmerken van die nieuwe bekwaamheid tot gehoorzaamheid alle te krijgen zijn in Christus en ontvangen worden uit Hem.

Aantekeningen

Tot slot nog een paar opmerkingen. In dit derde hoofdstuk beschrijft ds. Marshall, hoe wij tot een evangelische heiligmaking kunnen geraken, namelijk als we een nieuwe bekwaamheid daarvoor bezitten die wij alleen kunnen ontvangen in geloofsvereniging met Christus. Dan tekent hij kort, hoe de

Bijbel over die vereniging schrijft. En tot slot tekent hij, hoe nu alles wat wij nodig hebben in Christus te vinden is. We komen dus in het nadenken over de evangelische heiligmaking terecht bij het hart van het evangelie: de geloofsvereniging met Christus. En aan ons is de zelfonderzoekende vraag: hoe staat het nu daarmee? Kunnen wij verhalen, Wie Christus is voor ons? Zijn we in Hem? In Hem kunnen we alleen zijn door het geloof. Deze verbinding wordt bewerkt door de Heilige Geest. Dan geldt: zo is er dan nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Daar begint elke dag opnieuw de evangelische heiligmaking.

HOOFDSTUK 4

Het Evangelie, middel tot vereniging met Christus

Om tot een heilig leven te komen dienen wij met Christus te zijn verenigd. Deze vereniging is het werk van Zijn Geest alleen. De Heilige Geest werkt deze vereniging door twee middelen. Het eerste middel is het heilig evangelie van Gods genade, waarin God ons de onnaspeurlijke rijkdom van Christus heeft bekend gemaakt (Efeziërs 3 vers 8) en waardoor Hij ons uitnodigt en beveelt om in Hem te geloven tot onze zaligheid. Tot dit geloof moedigt Hij ons aan door heerlijke beloften. In dit evangelie komt Christus tot ons en is Hij in onze handen, zodat wij ons tot Hem kunnen begeven.

Het geloof, middel tot vereniging met Christus

Het tweede middel is het geloof, dat door het evangelie in ons wordt gewerkt. Door dit middel nemen wij Christus en al Zijn volheid in onze harten aan. Dit geloof is niet alleen het toestemmen van de waarheid, maar het vertrouwen op een Persoon. Het gaat er namelijk niet om dat alleen de waarheid over Christus wordt toegestemd, maar dat wij vooral Christus Zelf aangrijpen, Die ons in de belofte wordt gegeven. Nu kunnen wij Christus niet anders aannemen dan in de belofte en dus kunnen we het vertrouwen op Zijn Persoon niet beoefenen, dan alleen door het toestemmen van de waarheid, dat is: de belofte van het evangelie. Daarom kunnen we zeggen, dat het ware geloof twee daden behelst: de waarheid aangaande Christus toestemmen en de Persoon van Christus omhelzen.

Voorbeeld: wanneer we een beker melk aannemen, hebben we daarmee nog niet de melk gedronken. Dat laatste moet er ook bij komen: eerst het aannemen van de beker (met melk) en dan ook daarmee gepaard gaande het drinken van die melk. Dus het aannemen van het evangelie en de toe-eigening van Christus in het evangelie.

Deze toestemming aan het evangelie dient niet louter door kracht van overtuiging (noodgedwongen) te gebeuren, maar met liefde voor de waarheid. Het geloofsvertrouwen in Christus dient niet louter door angst voor de hel (noodgedwongen) te gebeuren, maar met verlangen naar het hartelijke genot van Hem en met liefde voor Hem in Zijn schuldvergevend en heiligend werk.

Twee daden van het geloof

Deze twee daden van het ware geloof, namelijk toestemming en vertrouwen zijn onafscheidelijk, zoals Psalm 9 vers 11^a zegt: “Die Uw Naam kennen,

zullen op U vertrouwen.” Omdat deze beide daden van het geloof één zijn in hun wezen, wordt het ware geloof soms in de Bijbel omschreven door die eerste daad van het toestemmen alleen.

Die tweede daad van het vertrouwen op de Persoon is hetzelfde als op Hem rusten, zich op Hem verlaten, op Hem leunen en op Hem wachten.

Dit ware geloof is uitstekend geschikt om Christus aan te nemen met al Zijn volheid, omdat het een werk van God is. Door het eenvoudige geloof alleen krijgen wij dan ook deel aan Christus en aan al Zijn schatten en gaven. Veel mensen denken, dat het nu toch wel wat al te gemakkelijk gaat. Ze verachten in hun hart dit eenvoudige middel om in te gaan door de nauwe poort en daarom maken zij het zichzelf zo moeilijk, ja onmogelijk. Ze vinden dat er behalve het geloof ook gehoorzaamheid aan de wet vereist wordt en heilig leven. Predikers moeten daarom maar niet zo veel over het geloof spreken... Maar dit is terugkeren naar de dwaling van de roomse kerk!

Angst voor misbruik onterecht

Anderen denken aan het misbruik dat van deze leer van het geloof wordt gemaakt, omdat veel mensen zeggen dat ze in Christus geloven en zalig zullen worden, terwijl ze in een losbandig leven voortgaan. Maar deze blaam treft niet het ware geloof. We moeten niet om het misbruik en de schijn, nu ook het ware gebruik en de werkelijkheid van het geloof wegdoen. Nee, het blijft waar: door het geloof ontvangen we deel aan Christus in al Zijn volheid. Daarom is er behalve dit geloof niets meer nodig om zalig te worden. Maar dit geloof is geen deksel voor losbandigheid om naar het vlees te leven, want dit ware geloof ontvangt Christus wezenlijk en werkelijk in het hart. En waar dat gebeurt, zal het nauwkeurigste leven van heiligmaking ook zeker door ons in praktijk worden gebracht. Wanneer echter in het geloof wordt geroemd, maar de heiligmaking ten enenmale ontbreekt, daar heeft die mens Christus niet in waarheid in zijn hart ontvangen, hoe mooi hij verder ook praat...

Het behoort immers tot het wezen van het ware geloof om Christus Zelf aan te nemen en om in het aannemen van Christus aan al Zijn schatten en gaven deel te hebben... En daarom is het onmogelijk om Christus in het geloof te bezitten en ondertussen de heiligmaking vanuit Hem niet te bezitten en niet te praktiseren. Kijk maar in Efeziërs 3 vers 17: “Opdat Christus door het geloof in uw harten zal wonen.” En wat zegt Paulus er dan direct bij?: “...en u in de liefde geworteld en gegrond zult zijn.” Daarom wordt geloven in Christus ook vergeleken met eten van Zijn vlees en drinken van Zijn bloed. Dat zegt ons: zoals bij het lichamelijke eten en drinken de spijs en drank in ons lichaam worden opgenomen en met ons lichaam helemaal één worden, zo wordt Christus helemaal één met ons. En daarom is ook de heiligmaking een wezenlijk onderdeel van het Christus-leven in ons, omdat Hij Zelf heilig is en in Zich alle heiligmaking bevat. Geloven is geen voorwaarde om daarna of daarom Christus te krijgen, maar het is het ontvangen van Christus zelf. Wij worden genodigd om Christus aan te nemen op grond van Zijn offerande voor ons.

Een uitstekend middel!

In dit geloof ontvangen wij een uitnemend middel tot heiligmaking, omdat we door dit geloof overtuigd worden van de liefde van God en dus Hem weer gaan liefhebben. Verder is het geloof tegelijk een ontledigende genade, omdat het vertrouwen op Christus niet kan bestaan met het vertrouwen op het schepsel of op iets van het schepsel. Dit betekent dus dat er voor de heiligmaking geen steun gezocht wordt in het zwakke schepsel, maar alleen in de sterke God. Wanneer wij nu door het geloof leven vanuit Christus, dan zijn wij één plant met Hem geworden en dus sterven wij alle dagen aan de zonde en leven uit Zijn opstandingskracht het nieuwe leven van toewijding aan God en aan gerechtigheid. Christus leeft dan immers in ons en wij leven zelf niet meer. Hoe zou Christus in ons een onheilig leven kunnen leven? Daarom noemt de apostel Judas in zijn brief het geloof in vers 20 ook 'een allerheiligst geloof'. Al onze goede voornemens buiten die geloofsvereniging met Christus om zijn niet in staat om ware heiligmaking voort te brengen, omdat ze de wortel van het Goddelijke leven missen. Maar de vereniging van de Heilige Geest met Jezus Christus is genoeg om in ons alle heiligmaking te bewerken.

Zou iemand denken dat het geloof toch maar een geringe zaak is en dat het onwaarschijnlijk is, dat zo'n 'geringe' zaak zo'n groot werk kan volbrengen van heiligmaking en zonedodding, dan moet hij bedenken dat de Bijbel het ware geloof en het leven van dat geloof dat daaruit ontspruit, vergelijkt met de schepping en de opwekking uit de doden. Het is niet zo vreemd, dat het ware geloof het middel is tot een leven van heiligmaking en toewijding aan God, omdat het gewerkt wordt door de almachtige Heilige Geest en omdat het steunt op de almachtige Schepper. Het geloof heeft zelf geen kracht en steunt dan ook niet op zichzelf, maar ontvangt bij de voortduur alle kracht van God en steunt op Zijn grootheid. En daarom is het ware geloof en de daardoor gewerkte vereniging met God in Christus genoeg, om in ons het nieuwe leven van overwinning over zonde, wereld en duivel te werken. Een teer, afhankelijk en aanhankelijk leven.

Opmerkingen

Een paar opmerkingen nog.

Opmerking 1: wat een nadruk wordt erop gelegd, dat alles wat tot onze zaligheid nodig is, in het evangelie te krijgen is!

Opmerking 2: de liefde is een wezenlijk onderdeel van het ware geloof. Is er in ons alleen de overtuiging van de waarheid of is er ook en vooral de liefde voor de waarheid? Denk aan hetgeen Paulus zegt in II Thessalonicenzen 2 vers 10, dat mensen verloren gaan, omdat zij de liefde voor de waarheid niet aangenomen hebben... Hebben wij deze liefde, dan is dat een klaar bewijs dat wij het ware geloof hebben. O zeker, er is ook een overtuiging van de waarheid door argumenten. Maar bij u is het toch niet alleen een (noodgedwongen) moeten toestemmen, dat het waar is...? Moge ons aller deel zijn die hartelijke liefde tot het Woord der waarheid.

Dat geldt ook ten aanzien van de Persoon van de Zaligmaker. O zeker, er is ook de noodzaak om door Hem gered te worden. Er is de drang vanuit de verdoemenis die wacht, de angst voor de hel, het voortgejaagd worden door de toorn van God. Maar dit alles had Judas ook en hij vluchtte er niet mee tot de

Zaligmaker: hij hing zich op. Nee, het gaat tegelijk en vooral om het liefhebben en zeer hoogachten van deze Persoon van de Middelaar. Hieraan kunnen wij weten, of we in waarheid in Hem geloven. Heb ik Jezus Christus alleen lief, omdat Hij mij van de verdoemenis verlost (zoals je een dokter kunt 'liefhebben', omdat hij je leven gered heeft), of is Hij mij lief om Zichzelf (zoals de bruid haar bruidegom om zijn persoon en niet om zijn geld bemint)?

Opmerking 3: wanneer het ware geloof met zijn beide daden van toestemming en vertrouwen soms wordt omschreven door de eerste daad alleen, zoals in Romeinen 10 vers 9 ("Als u met uw mond de Heere Jezus zult belijden en met uw hart zult geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zult u zalig worden"), dan is dit in overeenstemming met wat Paulus in Romeinen 13 vers 8^b schrijft: "Wie de ander liefheeft, die heeft de wet vervuld." En dan noemt hij in vers 9 alleen de liefde tot de naaste. Waarom? Is Paulus vergeten, dat het eerste en grote gebod is de Heere, onze God, lief te hebben met heel ons hart, met heel onze ziel, met heel ons verstand en met heel onze kracht? Nee, dat is hij niet vergeten, maar hij bedoelt er de onlosmakelijke band mee te tekenen, die er is tussen de liefde tot God en tot de naaste. Wanneer de ene er is, is de andere er ook en wanneer de andere er is, is de ene er ook. Zo is het ook met het geloof: wanneer het toestemmen van het evangelie er werkelijk is, met liefde gemengd, dan is het vertrouwen op Christus in het evangelie er ook. En andersom.

Opmerking 4: Ook Luther kreeg het verwijt herhaaldelijk te horen, dat hij het met zijn prediking van 'geloof alleen' de mensen veel te gemakkelijk maakte om zalig te worden. Zie ook vraag en antwoord 64 van de Heidelbergse Catechismus: maar maakt deze leer niet zorgeloze en goddeloze mensen? Nee, want het is onmogelijk dat wie in Christus door een waar geloof is ingeplant, niet zou voortbrengen vruchten van dankbaarheid. Dit verwijt kan dan ook alleen worden uitgesproken door zulke mensen die niets van het wezen van het ware geloof verstaan. Want het ware geloof is het meest moeilijke en meest onmogelijke werk, tenzij het ons wordt gegeven door de Heilige Geest. Daarbij werd Luther het verwijt voorgeworpen dat hij de goede werken weglief. Daarom heeft hij in 1520 dan ook een werkje gepubliceerd over de goede werken, waarin hij de geboden van de wet behandelt en waarin hij uitlegt, dat het ware geloof de aanvoerder is van alle goede werken en dat alles wat uit het geloof gebeurt, een goed werk is en dat alles wat niet uit het geloof gebeurt, geen goed werk is. Evenzo werd ds. Marshall het verwijt gemaakt, dat ook hij de weg van bekering veel te eenvoudig maakte: geloof alleen... Maar dit verwijt is onterecht, want het is geen gemakkelijk geloof en dat ware geloof is ook niet zonder de vruchten van een aan God gewijd leven.

HOOFDSTUK 5

De goede bron

Om heilig te kunnen leven op evangelische manier moeten we de juiste bron aanboren. Uit een bittere bron ontspringt geen zoet water en uit een onheilige bron ontspringt geen heilig leven. Ja, uit een 'heilige' bron zonder evangelie ontspringt geen leven van **evangelische** heiligmaking. Daarom moeten we eerst de goede bron van het evangelie aanboren om de goede stroom van evangelische heiligmaking te ontvangen.

Om duidelijk te maken hoe onmisbaar de goede bron is, is het nodig om aan te tonen hoe verkeerd alle andere bronnen zijn. Wij zijn immers geneigd te denken dat we door eigen krachten best (gedeeltelijk) heilig kunnen leven. Maar dat is een ernstige vergissing. Ons natuurlijk bestaan is immers verbonden aan Adam en Paulus schrijft in I Korinthiërs 2 vers 14: “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die van Gods Geest zijn; want zij zijn dwaasheid voor hem, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.” Wie nu meent, dat hij in die staat vanuit zijn natuur toch over voldoende kracht en inzicht beschikt om heilig te leven, gaat tegen dit woord van de Heilige Schrift in.

Blinkende zonden

Nu kan men tegenwerpen, dat toch ook heidense en onkerkelijke mensen wel goed en eerbaar leven, ja, zelfs soms een voorbeeld zijn in heel hun levenswandel. Dat is wel waar, maar dit geldt slechts voor de buitenkant van hun leven of in de ogen van de mensen. Want het oog van God ziet naar de binnenkant, naar de gezindheid van het hart en naar de drijfveer achter al die daden. En dan blijkt het woord van Augustinus waar te zijn: de deugden van de heidenen zijn blinkende **zonden**. Dat heidenen echter in sommige opzichten een goed en zedig leven leiden, komt voort uit de ingeschapen kennis van de wet, zoals Paulus daarover schrijft in Romeinen 2 vers 14 en 15^a: “Wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, vanuit hun natuur de dingen doen die van de wet zijn, dezen de wet niet hebbende zijn zichzelf tot een wet; als die betonen het werk van de wet geschreven in hun harten...” Maar zo’n leven is nog geen evangelische heiligheid. En zo is het ten diepste ook voor elke onwedergeborene. Kijk maar naar de apostel Paulus zelf, toen hij nog in zijn natuurstaat was. Hij schrijft daarover dat hij volgens de uitwendige normen van de wet wel onberispelijk was, maar dat dit alles hem tot schade en drek geworden is, toen hem werd geopenbaard en geschonken dat andere, dat nieuwe, dat evangelische, dat wat in Christus is (Filippenzen 3). Vergelijk ook Titus 3 vers 3, waar de apostel over de mens vanuit de natuur het volgende schrijft (en zichzelf daarbij insluit!): “Wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, elkander hatende.”

Zien we dit niet in, maar menen we in ernst ons met onze zelfgemaakte vlijt en ijver te kunnen opwerken tot heiligmaking, dan zwoegen we en ploeteren we; dan beulen we ons af en willen we zelfs wel ons lichaam door kwellingen vernielen om maar onze boze lusten te doden; maar het helpt niets! Het is alles volstrekt tevergeefs. Daarom worden zulke mensen na verloop van tijd moedeloos en geven zich soms weer geheel en al over aan hun zonden en wentelen zich weer in het vuil van ongerechtigheid. Terwijl anderen met een natuurlijk geloof denken, dat bij deze natuurlijke heiligheid Christus’ gerechtigheid wel zal volmaken, wat eraan ontbreekt; zodat zij gerust voortleven met veel onheiligheid en met zelfgemaakte vroomheid.

Alle hoop ontnomen buiten Christus

Daarom is het van groot belang om mensen in deze weg alle hoop te

ontnemen, met als doel dat zij in Christus een totale vernieuwing zoeken, die ook bij Hem zeker te vinden is.

Zie eens naar de volgende getuigenissen van de Heilige Schrift.

In Johannes 3 vers 1-6 staat: “Er was een mens uit de Farizeeën wiens naam was Nicodemus, een overste van de Joden; deze kwam des nachts tot Jezus en zei tegen Hem: “Rabbi, wij weten, dat U een Leraar bent van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen die Gij doet, als God niet met hem is.” Jezus antwoordde en zei tegen hem: “Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.” Nicodemus zei tegen Hem: “Hoe kan een mens geboren worden, nu hij oud is? Kan hij ook andermaal in de buik van zijn moeder ingaan en geboren worden?” Jezus antwoordde: “Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: als iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan. Wat uit het vlees geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest.”” Duidelijk is dat het onmogelijk is om in de weg van zelfwerkzaamheid in te gaan in het Koninkrijk der hemelen. Het is alleen mogelijk in de weg van de wedergeboorte, die blijkbaar uit de Heilige Geest alleen gebeurt.

Een nieuwe schepping

Paulus zegt in II Korinthiërs 5 vers 17: “Als iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden.” Ook dit woord is duidelijk: het oude, het zondige gaat niet voorbij door goed te doen en ons in te spannen en alles op alles te zetten, maar alleen door in Christus te zijn. “Die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen”, schrijft de apostel in Romeinen 8 vers 8. Het bedenken van het vlees is immers vijandschap tegen God (vers 7)! Hoe we het ook wenden of keren, er is geen mogelijkheid vanuit onszelf om heilig te leven op een God welbehaaglijke manier, tenzij wij eerst van staat veranderen en vernieuwd worden in ons gemoed.

Zelfs een kind van God heeft nog zoveel last van die oude mens, dat hij vanuit zichzelf, dat is vanuit zijn oude natuur niets anders doet dan het zondige begeren, zoals Galaten 5 vers 17 ons overduidelijk leert. Slechts de Geest begeert het goede en die Geest is in ons door het geloof, door de geloofsvereniging met Christus. Daarom wordt ook Gods volk opgeroepen om steeds meer de oude mens met alle verderf af te leggen en de nieuwe mens met de steeds herscheppende kracht van God aan te doen. Daarom getuigt de brief aan de Efeziërs er ook van, dat Gods kinderen voor de staatsverwisseling dood waren door de misdaden en de zonden en dat het nieuwe leven een nieuwe **schepping** is van God, in Christus Jezus (hoofdstuk 2 vers 1-10). Nu, een schepping duidt op een totale vernieuwing, waaraan wij zelf niet actief betrokken zijn. Het is zelfs andersom, in plaats van dat wij in onze natuurstaat bekwaam en geneigd zouden zijn tot een God-welbehaaglijke heiligmaking, is er in onze natuur alleen maar een geneigdheid tot het boze. Daarover klaagt zelfs de wedergeboren mens in Romeinen 7 vers 23 nog zo erbarmelijk: “Ik zie een andere wet in mijn leden, die strijdt tegen de wet van mijn gemoed en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.” Nu, wat is er in Paulus vanuit zijn natuur anders dan een wet der zonde en een gevangen nemende kracht ten kwade? Alleen het nieuwe, dat door

wedergeboorte en vereniging met Christus ons toevloeit, is gericht op heiliging.

Wij worden in onze natuurstaat krachteloos genoemd, Romeinen 5 vers 6; en de duivel houdt ons gevangen en maakte ons blind (II Korinthiërs 4 vers 4; II Timotheüs 2 vers 26). Al doen wij naar ons uiterste vermogen, wij kunnen niets doen dan zondigen... Dit heft onze verantwoordelijkheid niet op, maar het snijdt wel onze eigenwerkzaamheid af. We kunnen ons niet achter onze onmacht verschuilen, want we zijn in Adam schuldig en we willen ook niets liever dan in het donker van de zonde blijven, zoals Jezus ons leert in Johannes 3 vers 19^b: “De mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht.” En dan geldt van elke nakomeling van Adam, dat hij de ongerechtigheid indrinkt als water en dus stinkende is voor God, Job 15 vers 16.

Een vernieuwing van onze natuur

Wat wij allen nodig hebben, is de vernieuwing van onze natuur. Niet dat onze oude natuur nieuw wordt; maar dat we een nieuwe natuur krijgen, hoewel onze oude natuur blijft. Dode zondaren moeten worden herschapen in Christus. Dat gebeurt nu door het heilig evangelie van Gods genade, waarbij de Heilige Geest Zich voegt om het krachtig te maken en het ook vruchtbaar te doen zijn om een evangelische heiligmaking te bewerken. Wij roepen de mensen op, niet om heilig te worden, maar om tot Christus te komen en in Hem te geloven. Niet dat de mens dit ook werkelijk kan, maar omdat Gods stem van de evangelieprediking gebruik maakt om dode zondaren tot het leven in Christus Jezus te brengen.

Zolang deze bovennatuurlijke genade niet in ons is, werken we aan onze zaligheid alleen uit angst voor de hel en dan is het allemaal voor God niets waard, omdat de liefde tot Hem ontbreekt.

HOOFDSTUK 6

Voorwaardelijk?

In de zesde besturing zet ds. Marshall uiteen, dat er geen enkele voorwaarde is om tot Christus te komen en in Hem te geloven. In zijn dagen waren er predikanten die wel voorwaarden stelden. Voorwaarden die de mens zelf moest vervullen en waarvan de vervulling hem een recht verleende om Christus aan te nemen. Dit is ten diepste een roomse dwaling, farizeïstisch in oorsprong. Dat sommige dienaren van het Woord – zelfs wel zij die genade kenden en in Christus met God verzoend waren – deze dwaling leerden, was om de volgende reden. In de dagen van ds. Marshall waren er velen die in de tegenovergestelde dwaling leefden. Namelijk het antinomianisme. Het antinomianisme is een losbandige manier van leven, waarbij de wet van God van haar kracht en geldigheid wordt beroofd en de mensen met een zogenaamd geloof (wat Jakobus een dood geloof noemt) zonder de praktijk van godzaligheid menen te kunnen geloven in Christus tot hun verzoening en behoud. Maar dat is een vreselijke dwaling met als gevolg een eeuwig zelfbedrog. Om deze dwaling, dit zelfbedrog, te ontgaan en ertegen te waarschuwen, vervielen sommige (ook wel godzalige) predikanten in een andere dwaling die uiteindelijk zeker niet minder gevaarlijk en verwoestend was. Ze wilden de mensen aansporen om de wereld te verzaken, de zonden te haten en laten en de geboden Gods te betrachten. Maar nu maakten ze van

deze zaken een voorwaarde om tot Christus te mogen komen. Dat hield in: als je deze voorwaarde van oprechte begeerte tot heiligmaking niet vervulde, niet kende, niet aanvankelijk in hart en leven betrachtte, dan mocht je niet in Christus geloven tot zaligheid. Tot deze dwaling ontwikkelde de prediking zich in ds. Marshall's dagen.

Onvoorwaardelijk

Ds. Marshall waarschuwt tegen deze zielverdervende en Christus ontterende dwaling met al zijn macht. Het is leerzaam om kort de gang van het betoog van ds. Marshall te volgen en persoonlijk te overpeinzen. Hij zegt: zij die de zonden bestrijden zonder geloofsvereniging met Christus, haten de zonden niet als zonden en beminnen de godzaligheid niet als godzaligheid. Maar ze doen dit alleen om op deze manier zalig te worden (waarbij dus zelfbedoelen de boventoon voert). Als dus om tot Christus te mogen vluchten de voorwaarde is: 'enigszins de zonde te haten en de godzaligheid te beminnen', zoals ds. Marshall's tegenstanders beweerden, dan zou het nooit meer voor niemand toegestaan zijn om tot Christus te komen! Paulus heeft in zijn brief aan de christenen in Galatië duidelijk uiteengezet, dat we alles buiten Christus moeten verachten en ver van ons werpen, wat betreft enige waardigheid om zalig te worden. Alleen Christus en Zijn volmaakte offer!

Ook een oprechte gehoorzaamheid aan de bevelen van Christus is geen voorwaarde om in Christus te geloven, maar is juist vrucht van het geloven in Christus. Verder stelt de apostel in zijn brief aan de christenen te Rome duidelijk werk en geloof / genade tegenover elkaar, denk aan Romeinen 11 vers 6, waar hij schrijft: "Als het uit genade is, is het geen werk meer, anders is de genade geen genade meer; en als het uit de werken is, is het geen genade meer, anders is het werk geen werk meer." En ook in het vierde hoofdstuk wordt nadrukkelijk gesteld: degene die niet werkt, maar gelooft in God, Die de goddeloze rechtvaardigt / vrijspreekt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.

Heeft dan de wet niets meer te zeggen? Als eis van het werkverbond om volmaakte gehoorzaamheid of om oprechte gehoorzaamheid-in-beginsel op te brengen heeft de wet niets meer te zeggen voor hen die in Christus Jezus zijn. Gods kinderen mogen zeggen: wij zijn niet meer onder de wet, maar onder de genade. Maar voor zover de wet de leefregel van dankbaarheid is, geldt zij nog voor alle christenen. Dus niet eisend, niet dreigend, niet verdoemend, maar als regel / maat van dankbaarheid en liefdesgehoorzaamheid.

Wel is diezelfde wet voor Gods kinderen nog steeds een bron van ellendekennis, steeds weer en steeds meer, maar dat drijft alleen maar meer uit naar Christus en dat werkt dus niet zoals bij ds. Marshall's tegenstanders. Die tegenstanders immers gebruikten de wet om een hindernis te bouwen tussen Christus en de ziel. Als de wet echter geen voorwaarde meer is, maar de leefregel van dankbaarheid, dan drijft die wet juist te meer uit naar Christus!

Nee, een voorwaarde vervullen om zo enig recht te hebben op Christus en op Zijn verdiensten is er geenszins bij. Indien wij door Christus willen gezaligd

worden, moeten wij juist in eigen oog dode en verloren zondaars zijn, die geen gerechtigheid of wetsgehoorzaamheid hebben, dan de Zijne alleen. En die geen leven of bekwaamheid hebben om goed te doen, dan alleen die ons toevloeit van God in de gemeenschap met Christus.

Het geloof geen voorwaarde

Maar misschien denkt iemand onder ons, dat wij toch ook wel een voorwaarde stellen om tot Christus te komen, namelijk het geloof. Dit is niet juist gezegd. Want in Christus geloven is juist tot Hem komen, Hem omhelzen, Hem aannemen, op Hem vertrouwen; dit alles is hetzelfde als in Hem geloven. Dus zonder geloof komen wij niet echt tot Hem en nemen wij Hem niet aan en omhelzen wij Hem niet en vertrouwen wij niet op Hem. Dus het geloof maakt ons niet waardig om tot Christus te mogen komen of zo. Het geloof is geen verdienste, geen goed werk, geen voorwaarde, maar het geloof is alleen het middel waardoor wij komen en waardoor wij zalig worden. Het is de lege hand, waarmee de bedelaar de gave ontvangt tot zijn rijkdom.

Heiligmaking is een verhindering

Verder bewijst de praktijk, overeenkomstig de Heilige Schrift, dat een probeersel van heiligmaking buiten de geloofsvereniging met Christus ons niet helpt. Het brengt de mensen niet verder dan een poosje hun lusten in te tomen en op slaafse manier godsdienstplichten te vervullen. Maar alle pogingen om een bepaalde verdorvenheid of boze lust ten onder te brengen of te doden zal niet gelukken en ook zal er nooit Goddelijke goedkeuring kunnen volgen op het betrachten van een plicht, omdat het gebeurt vanuit een verkeerd beginsel.

Dit is ook niet vreemd, omdat de noodzakelijke voorwaarden tot waarachtige heiligmaking niet te verkrijgen zijn vanuit de wet, maar alleen vanuit de geloofsgemeenschap met de Heere Jezus Christus. Alleen als we weten met God verzoend te zijn, kunnen we waarlijk heiligmaking betrachten.

Wanneer nu iemand een kruimeltje heiligmaking plaatst voor de geloofsvereniging met Christus; een kruimeltje oprechtheid, die door ons moet worden voortgebracht om Christus en al Zijn goederen werkelijk te genieten, dan verwoest hij het zaligmakende geloof. En niemand zal het dan wagen om Christus als zijn eigendom aan te grijpen. Het is een sterke scheidsmuur wanneer we enige voorwaarde stellen voor een ziel om tot Christus te mogen naderen. Tenminste wanneer zo'n ziel enigermate ontdekt is geworden aan haar staat. Zo'n ziel gaat het met Galaten 5 vers 25 steeds beter verstaan, dat we eerst door de Geest moeten leven (dus in geloofsgemeenschap met Christus), eer we heilig kunnen leven / wandelen door die Geest.

De wet werkt haat

Het woord van Salomo uit Spreuken 9 vers 8 is op elk natuurlijk mens van toepassing. Hij zegt: "Bestraf de spotter niet, opdat hij u niet haat." Dit betekent, dat een natuurlijk / onwedergeboren mens zich door de wet nooit laat brengen tot een oprechte wil, tot evangelische gehoorzaamheid om daarna tot Christus de toevlucht te nemen, maar dat hij door de bestraffing van de wet juist tot haat wordt aangezet. Slechts in de weg van wedergeboorte en

geloof komt het tot een oprechte gehoorzaamheid.

Iemand die vreest, dat een onvoorwaardelijk evangelie de mensen in goddeloosheid zal doen leven, die moet weten dat niemand heiliger en godzaliger leeft, dan juist zij die zonder enige voorwaarde tot Christus mochten komen en in geloof met Hem verenigd werden om nu uit Hem vruchten te dragen tot eer van God.

En ik heb zelf, zo schrijft ds. Marshall, de ervaring dat er geen ander middel is om van de zonde ontheven te worden, dan door niet meer onder de wet te zijn maar onder de genade. Waarom wordt de wet er door de Heere dan bijgevoegd? Paulus zegt: opdat de zonde meer wordt. De wet is de tuchtmeester tot Christus en door de eisen van de wet gaat de ziel, onder de werking en zegen van de Heilige Geest, zien hoe groot haar zonden en ellenden zijn en zo leert ze de evangelieprediking waarderen.

Een uitweiding

Terwijl ik bezig was met dit gedeelte over het boek van ds. Marshall te schrijven, werd ik gebeld door een student die een vijftigtal keren heeft gepreekt en steeds meer zag hoe eenvoudig de Heilige Schrift is, maar die toch vastliep met een tekst als Jesaja 1 vers 18. Nu, dat gaat over dezelfde zaak. Ik geef dit voorbeeld aan het einde van dit hoofdstuk erbij om duidelijk te maken, hoe de Schrift de verhouding Wet – Evangelie stelt. In vers 16-20 staat: “Was u, reinig u, doe de boosheid van uw handelingen van voor Mijn ogen weg, houd op kwaad te doen, leer goed te doen, zoek het recht, help de verdrukte, doe de wees recht, handel de twistzaak der weduwe. Komt dan en laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. Als u gewillig bent en hoort, zult gij het goede van dit land eten. Maar als u weigert en weerspanning bent, zult u door het zwaard gegeten worden; want de mond des HEEREN heeft het gesproken.”

Het klinkt net, alsof er een voorwaarde staat: eerst jezelf reinigen en bekeren en dan komen om in een rechtszaak met God vergeving van Hem te ontvangen. Maar dat is de bedoeling niet. De eis van de wet wordt duidelijk gepreekt, de zonde wordt nadrukkelijk, onthutsend en ontdekkend aangewezen, maar niemand moet denken, dat de Geest bedoelt te zeggen: pas als u aan de voorwaarde van het opknappen van uzelf hebt voldaan, bent u welkom. Nee, door de eis van de wet veroordeeld en schuldig gesteld, mocht men komen om van de Heere het wonder van vergeving te ontvangen. Enerzijds geldt: wie geen veroordeelde ziel is, ziet geen heerlijkheid in Christus, maar anderzijds geldt: wie een veroordeelde ziel is, zegt niet: Heere, ik beantwoord nu aan Uw voorwaarden en daarom durf ik nu te komen. Nee, die werpt zich in alle twijfel en aanvechting op het wonder van het onvoorwaardelijke evangelie in het geslachte Lam, Dat met Zijn rode bloed bloedrode zonden wit wast!

HOOFDSTUK 7

Eerst pasklaar gemaakt

Als men een gunst van een vorst wenst te ontvangen, leert de beschaafdheid,

dat we ons daar van te voren op voorbereiden door in een gepaste kleding voor de koning te verschijnen, zoals Jozef eerst werd gewassen, geschoren en gekleed toen hij uit de gevangenis werd gebracht om voor de Farao te verschijnen. Het zou nu ook een onbeschaamde verachting van en een niet te verdragen hoon voor de heiligheid van God zijn als we het zouden wagen tot Hem te naderen met ons vuile pak van zonden aan, bedekt met zweren die niet gereinigd of verbonden zijn, maar afzichtelijk en stinkend. En het is nog veel onbetamelijker om deze heilige God te ontvangen in onze ziel, die zo deerlijk met zonden bevekt is, waar Hij alleen maar een afkeer van kan hebben. Deze woning van God moet eerst gezuiverd worden.

Wanneer we deze dingen lezen, zijn we geneigd om daar van harte 'ja' op te zeggen. Maar ds. Marshall gaat in het zevende hoofdstuk van zijn boek uitleggen, dat het volstrekt onwaar is wat hier beschreven staat. Het leeft wel in het hart van alle oprechte en overtuigde mensen, maar het is een aanvechting van satan en niet Goddelijke waarheid! Het is niet waar dat we eerst onze zonden moeten kwijt zijn, eerst andere 'kleding' moeten hebben, eerst ons moeten voorbereiden om tot de Koning te mogen gaan. En een recht ontdekte ziel, die gruwet van het vuil van het bedorven hart, wordt dan ook tegengehouden om tot Christus te gaan, wanneer deze voorwaarden of hoedanigheden er eerst zouden moeten zijn. Volgens ds. Marshall is het ook vanwege deze onbijbelse manier van denken, dat vele zwak gelovigen de gang naar het avondmaal jaren lang uitstellen.

Waar alles op vast zit

Uiteindelijk zit alles vast op de volgende zaak: moeten we eerst iets van onszelf hebben om tot Christus te mogen gaan, of is alles wat ons ontbreekt, bij Hem te krijgen en mogen we tot Hem gaan en Hem erom vragen? Nu, volgens het evangelie is er geen enkele voorwaarde van onze kant vereist. Wij mogen allen Christus door het geloof omhelzen. Dat blijkt uit de gelijkenis van de koninklijke bruiloft (Mattheüs 22): niemand hoefde zich eerst voor te bereiden, want de dienstknechten van de koning moeten **haastig** uitgaan en iedereen die ze maar vinden, dwingen om in te gaan. En niemand hoefde een goed of schoon kleed van zichzelf mee te brengen. Ze kregen het uitgereikt van de koning!

Dat blijkt ook als Jezus Zich Medicijnmeester noemt (Mattheüs 9). Dan veronderstelt dit niet, dat de zieke ziel zich eerst geneest en dán tot de Arts komt, maar dat zij als zieke tot deze Arts komt. Zien we op het Borgwerk van Christus, dan besluiten wij vanuit het Evangelie, dat het geen hoon voor Christus en voor Gods heiligheid is om als besmette zondaren tot Hem te komen, maar dat het juist tot oneer en belediging van Zijn zaligmakende genade is, van Zijn verdiensten en Zijn volheid, wanneer wij eerst onszelf proberen heilig en rechtvaardig te maken. Nee, wij moeten alle rechtvaardigheid en heiligheid van Hem ontvangen door het geloof.

Geen heiligmaking vooraf vereist

Er is geen heiligmaking nodig om tot Christus te gaan. Van Hem moeten we het witte kleed 'kopen', zodat de schande van onze naaktheid niet gezien wordt. En wanneer Christus zegt: bekeer u en geloof het evangelie, dan

bedoelt Hij niet dat wij ons eerst moeten bekeren, onszelf moeten opknappen, verbeteren en dan (pas) het evangelie mogen geloven of in Hem mogen geloven. Maar dan bedoelt Hij, dat we ons moeten bekeren op die manier dat we het evangelie geloven. Dat geloof in Christus is de bekering of is het middel tot de bekering.

Zo is het ook met de gelovige erkenning van Christus als Heere en Koning. Het is wel zeker waar, dat we Christus ook als Koning moeten aanvaarden, wanneer we Hem als onze Hogepriester omhelzen. Maar het is niet een voorwaarde dat we Hem eerst als Koning moeten erkennen en daarna pas als Hogepriester mogen omhelzen. Zegt Paulus ook niet dat de wet door God is gegeven, opdat de zonde meer zou worden? Daarmee bedoelt hij te zeggen, dat de weg tot Christus niet een weg van aanvankelijke verbetering en heiligmaking is, maar een weg van meer en meer onszelf tegenvallen, slechter worden. Alles in ons is dan ongeschikt om de Christus te omhelzen en te ontvangen – zo denken we. Maar die staat en toestand en die gestalte is net de goede!

Geen bruiloftskleed en toch welkom

Maar moeten we niet een bruiloftskleed hebben om op de bruiloft welkom te zijn? De man zonder bruiloftskleed werd immers buiten geworpen! Nee, niemand hoefde van zichzelf een bruiloftskleed mee te nemen om welkom te zijn, maar de man zonder bruiloftskleed weigerde dat bruiloftskleed uit de hand van de koning aan te nemen. Wat dat bruiloftskleed is? Christus, door het geloof aangenomen. Dit geloof behelst in zich een hartelijke liefde tot Jezus als onze Zaligmaker en een honger en dorst naar Zijn gerechtigheid.

Bedroefde en bekommerde zielen die onder de verschrikkelijke angst liggen van hun zonden en van Gods toorn, durven het niet te wagen om standvastig op Christus te vertrouwen tot hun zaligheid, voordat ze bij zichzelf enige verbetering bespeuren. Voor hen schrijf ik (ds. Marshall) nu deze dingen, opdat ze mogen zien dat alles wat zij menen te moeten hebben om tot Christus de toevlucht te mogen nemen, slechts bij Christus te verkrijgen is. Zodat zij eerst tot Hem moeten komen om daar al die hoedanigheden te verkrijgen. Een voorbeeld: om vergiffenis van onze zonden te ontvangen, moeten wij bereid zijn onze naaste ook vergiffenis te schenken. Dus moet dat goede eerst in ons zijn, willen we om vergeving durven vragen? Nee, want pas wanneer wij de vergevende liefde van God door het geloof in Christus ervaren, kunnen we de hartelijke liefde gevoelen om onze naaste te vergeven. Zo vertelt Christus het in de gelijkenis van Mattheüs 18 vers 32-33.

Eerst?

U verlangt ernaar om enige liefde tot God en godsvrucht te hebben, eer u tot Christus komt? U wenst eerst uw oproerigheid kwijt te raken, eerst goede gedachten jegens God te koesteren? Eerst dat helse lasteren in uw ziel kwijt te zijn? Eerst uw zondige lusten minder te zien worden? Eerst de stinkende poel van ongerechtigheid in uw hart gezuiverd te zien? Eerst bezielde te zijn met heilige eerbied voor God? Eerst wat meer bewogen te zijn en aangedaan door het besef van Gods toorn? Eerst wat dieper vernederd te zijn vanwege uw zonden? Eerst wat meer verdriet daarover te gevoelen en hartelijk aangedaan

te zijn met een hartelijke droefheid naar God? Eerst wat oprecht in het belijden van uw zonden te zijn? Eerst levendig te kunnen bidden om vergeving? Eerst meer te branden van heilige ijver voor de eer van Zijn grote Naam? Eerst uw steenharde hart kwijt te zijn?

Zijn deze begeerten waarlijk in u, o arme, neergeslagen en dodelijk bedrukte ziel? Weet dan, dat u geen van deze dingen hoeft te bezitten om vrijmoedig tot Christus te mogen komen. U mag eerst met God verzoend worden door het bloed van Christus en dan zullen al deze zaken in uw ziel zijn. Tracht in Christus te geloven om al deze hoedanigheden te ontvangen. Slechts door het geloof neemt God dat boze uit u weg en reinigt Hij uw hart (Handelingen 15 vers 9) en slechts door het geloof komt al de volheid van Christus in u wonen, zodat uw gebrek wordt vervuld. De droefheid naar God over onze zonden wordt in ons gewerkt door Gods vergevende genade te geloven, Zijn vergevingsgezindheid te geloven. En zo komt u tot de rechte zondebelijdenis.

Opmerking

Ds. Marshall ontkent niet, dat er werkingen van de wet zijn die vooraf gaan aan het geloof in Christus, maar hij bedoelt aan bekommerde en aangevochten zielen duidelijk te maken dat door God op geen enkele manier een voorwaarde wordt gesteld om tot Zijn Zoon te mogen komen. En wanneer iemand dan bij zichzelf naspeurt hoe het er bij staat, dan mag hij weten: al wat mij ontbreekt, schenkt Hij mij in Christus, in de gelovige overgave aan Hem. Daarom zal ik nu tot de Koning gaan, als ik dan omkom, dan kom ik om, maar ik zal nu tot de Koning gaan. O, dat we toch niet langer aarzelden om te gaan tot Hem, Die onze allesvervullende en algenoegzame Verbonds-Jehovah is. Hij staat gereed om u de evangelische heiligmaking te schenken, die u zo sterk begeert. Maar ze is slechts te verkrijgen in Christus en door geloofsovergave aan Hem, niet zonder Hem, niet buiten Hem.

HOOFDSTUK 8

Het midden tussen twee uitersten

Al is het dan waar, dat we geen goede werken hoeven te doen om ons aangenaam te maken voor God of om ons waardig te maken voor Zijn genade of om ons een 'recht' te verschaffen om Christus aan te nemen in geloof; toch betekent dit niet, dat goede werken niet nodig zijn of dat er geen leven van zuivere en nauwgezette heiligmaking vereist is. Velen zijn van mening, dat we goede werken moeten doen om de zaligheid enigermate te verdienen. Wie dit terecht afwijst als dwaalleer, moet echter niet in de andere dwaling vervallen, dat de goede werken nu overbodig zijn. Zonder een leven in nieuwheid van de Heilige Geest is er geen zaligmakend geloof en dus ook geen welgegronde hoop op de hemel.

Daarom moet nu aangaande het leven van heiligmaking in de eerste plaats worden uiteengezet de juiste volgorde van geloof en goede werken, vervolgens de noodzaak van goede werken en ten derde de inhoud daarvan.

In de eerste plaats: zonder Christus kunnen wij niets doen, zegt Hij Zelf in Johannes 15 vers 5. Dus moeten we eerst in Hem worden ingelijfd door een waar geloof om vruchten uit Hem te kunnen dragen. Zonder rechtvaardiging

is ons geweten vervuld en bevlekt met dode werken en dus moeten we daar eerst van worden gezuiverd door het bloed van Christus, volgens Hebrëeën 9 vers 14. Zonder de Heilige Geest volbrengen we alleen de begeerten van het vlees en daarom moeten we eerst door de Geest leven om door de Geest te kunnen wandelen, volgens Galaten 5 vers 25.

Grote privileges

Wanneer we deze goede volgorde door het geloof in het oog houden en beleven, hebben we een groot voordeel vergeleken bij hen die proberen de heiligmaking te volbrengen vanuit de wet en het werkverbond. Wij hebben dit voordeel dat Gods liefde aan ons geopenbaard is door de vergeving van onze zonden, doordat Hij ons gunstrijk heeft ontvangen, doordat Hij ons de Geest der aanneming tot kinderen heeft geschonken en doordat Hij ons uit vrije genade in Christus heeft verzekerd van de hoop op Zijn heerlijke zaligheid. En zo heeft Hij ons door zoete en zachte lokkingen overtuigd en gedrongen om Hem weer lief te hebben, Die ons eerst hartelijk en teer liefhad enom ons over te geven tot gehoorzaamheid aan al Zijn wetten uit een hartelijke begeerte en liefde tot Hem. Wij zullen ook de hulp van de Heilige Geest genieten, Die ons krachtig tot die gehoorzaamheid zal ondersteunen en sterken en Die ons zal beveiligen tegen de invloed van onze eigen verdorvenheid, van de verleidingen van satan en van de bekoring van een zondige wereld. Zo zullen wij vóór de wind en met de stroom mee, met volle zeilen van genade, onze levensreis gelukkig kunnen voortzetten langs het spoor van gerechtigheid en heiligheid en zullen we eindelijk deze reis ook voorspoedig volbrengen.

Proberen we deze dingen te bewerken in de weg van werken en van de wet, zonder te vertrouwen op Christus' gerechtigheid en zonder de leiding van Zijn Heilige Geest, dan zullen we zeker schipbreuk lijden. Onze zondige lusten zullen dan alleen maar sterker worden, in plaats van dat we God oprecht liefhebben. Om deze reden mislukken de pogingen van veel mensen om heilig en godzalig te leven en uiteindelijk zal God hen met Zijn hand voor eeuwig verderven.

Heiligmaking noodzakelijk, maar in Christus

De heiligmaking is dus niet te verkrijgen buiten Christus om en is ook niet noodzakelijk voordat we Christus kennen, maar daaruit volgt niet, dat de heiligmaking onnodig of overbodig is. Ze is juist zeer noodzakelijk. Ja, de heiligmaking is een onderdeel van het heil dat Christus voor de Zijnen heeft verworven! Velen zijn zo bang om voor wettisch te worden versleten, dat ze de evangelische vrijheid in Christus door het geloof maken tot een voorwendsel om losbandig te leven en in het dagelijkse leven Gods wet opzettelijk te overtreden. Zij menen dat de zaligheid bestaat in het verlost zijn van de hel, in plaats van in het verlost zijn van de zonde. Echter, niet alleen de rechtvaardiging is een gave van Christus, welke Hij aan de Zijnen geeft te genieten door het geloof, maar ook de heiliging is zo'n gave. En die wordt op dezelfde manier en op hetzelfde moment ontvangen en genoten! Door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest wast Hij ons van alle zondige onreinheid en vernieuwt Hij ons (Titus 3 vers 5). Daarom heet de Zoon van God ook Jezus, dat is: 'Die Zijn volk zaligmaakt / verlost van hun zonden' (Mattheüs 1 vers 21). Een onderdeel van het werk van Christus tot

onze zaligheid is dan ook dat wij worden bekwaam gemaakt om voor God te leven (Lukas 1 vers 74-75). Zijn beeld van heiligheid en gerechtigheid, waarin wij in Adam waren geschapen, wordt weer in ons hersteld (Efeziërs 4 vers 23-24). En zo worden wij verlost van de slaafse dienst aan satan en onze lusten en gemaakt tot dienstknechten van God (Romeinen 6 vers 6 en 22) en wij worden zeer hoog geëerd, namelijk dat we door de Geest mogen wandelen en Zijn vruchten mogen dragen.

De heiligmaking is dus volstrekt noodzakelijk, niet omdat daardoor de zaligheid verkregen wordt, maar omdat ze een onderdeel van de zaligheid is. Want, o, wat een zaligheid is het om te zijn bevrijd van de slavernij van het werkverbond, maar wat een zaligheid is het ook om te zijn bevrijd van de ergste slavernij die ooit kan plaats hebben, namelijk het zondigen zelf!

Anders zijn we zwijnen

Als wij niet vernieuwd worden, zijn we even ongeschikt om in Gods troonzaal te worden toegelaten, als onreine zwijnen in de ontvangstkamer van een koning. En zelfs zij die op hun sterfbed bekeerd worden, ontvangen de Geest van heiligmaking, Die onmiddellijk liefde tot God, tot Christus en tot de kinderen van God in het hart ontsteekt.

Verder is het van groot belang om te streven naar heiligmaking niet alleen aan de buitenkant, maar vooral in ons hart. Wie meent op Christus te (kunnen) vertrouwen, zonder dat het hart gereinigd wordt, bedriegt zich. Wie slechts van de straf van zijn zonde verlost wil worden, maar de lust tot zonde blijft koesteren, bedriegt zich evenzeer. Nu moeten we tot die mensen niet zeggen, dat ze eerst goede werken moeten doen, de wet moeten houden, heilig moeten worden en dan pas tot Christus mogen komen... Maar we moeten anderzijds wel duidelijk aantonen dat het uit de aard der zaak onmogelijk is om met een waar geloof op Christus te vertrouwen en niet tegelijkertijd te verlangen om heilig en rechtvaardig te zijn in hart en leven. Kijk maar eens naar Johannes 13 vers 8, waar Christus tegen Petrus zegt: "Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij." Wat een vreemde zaligheid begeren die mensen dan die zich om een nauwgezette heiligheid niet bekommeren! Ze willen wel zalig worden, maar tegelijk dood blijven in de zonden en de misdaden en vervreemd blijven van het leven Gods? Ze willen beroofd blijven van Zijn heerlijk beeld en het gruwelijk beeld van satan blijven dragen? Ze willen satans slaven blijven en helemaal onderworpen zijn aan hun boze driften en zondige lusten? Zo'n zaligheid is nooit door het dierbaar bloed van Christus gekocht. En wie zo'n zaligheid zoekt, misbruikt de genade van God en verandert deze in ontuchtigheid. Paulus zegt in Romeinen 8 vers 1 niet alleen dat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn..., maar hij zegt er ook bij: "Die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest."

Wenst u dat uw zonden vergeven zijn, maar wenst u niet voortaan in liefde met Christus te verkeren? Wenst u niet in Zijn vreze te wandelen, maar wenst u met die zogenaamde vergeving des te gemakkelijker te kunnen zondigen, zonder angst voor straf? Weet dan dat God Zich niet laat bespotten. De zaligheid, waarop u vertrouwt, is een hersenschim en uw geloof in Christus een leeg idee. Het ware evangelische geloof doet ons tot Christus komen met

een uitgestrekt verlangen en reikhalzende dorst naar het levende water van Zijn heiligmakende Geest. Dan bidt u met David: schep in ons een rein hart en vernieuw in het binnenste van ons een goede en vaste geest.

Opmerking

Zo zet ds. Marshall uiteen, dat heiligmaking en goede werken enerzijds geen voorwaarden zijn om tot Christus te komen, maar ook anderzijds niet gemist kunnen worden op het smalle pad, wanneer wij wandelen in de voetstappen van Christus. Geve God ons zo in een eenvoudig, kinderlijk geloof onverwijld tot Christus te vluchten, zonder enige waardigheid van onszelf én verlene Hij ons een teer en heilig leven in Zijn gunstrijke nabijheid!

HOOFDSTUK 9

Geen doornig pad

God had ons na onze diepe val in het paradijs kunnen verplichten tot een weg van gehoorzaamheid of heiligmaking, waarin Hij met doornen ons pad had verzwaard. Maar het heeft Hem liefd om de weg van heiligmaking in het genadeverbond vergezeld te doen gaan met lieflijke evangeliebeloften en evangelievertroosting. Velen zien dit anders en zij menen, dat de plicht tot heiligmaking vooraf gaat aan de gave van vertroosting. Maar het is juist andersom: zonder de genieting van Gods liefde tot vertroosting en bemoediging van het kwijnend hart, is er in ons geen kracht of wil om in de weg van heiligmaking te wandelen.

Dit betekent niet dat er troost is voor de mens der zonde, die in de koers van goddeloosheid wenst voort te gaan. “De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede.” Maar daar waar de wedergeboorte in de ziel wordt gewerkt, wordt ook troost geschonken, zodat het leven van heiligmaking niet aan het gevoel van troost voorafgaat, maar erop volgt. Hoe zouden we ooit uit liefde God gehoorzamen en dienen, tenzij wij overtuigd zijn van onze vrede met Hem? De heiligmaking is immers een gave van de Geest van Christus, die wij verkrijgen door op Hem te vertrouwen tot zaligheid. Wanneer we daarentegen niet zijn verlost van angst en wanhoop, zal onze ‘heiligmaking’ slaafs en wettisch zijn, zonder liefde. Aan de andere kant: wanneer we deze genadeweldaden ontvangen van waaruit het beoefenen van heiligmaking voortvloeit, dan hebben we Gods vertroosting reeds ontvangen.

Het is om die reden, dat de Schrift ons zo dikwijls opwekt om ons in de Heere te verblijden. Nehemia 8 zegt zelfs dat de blijdschap des Heeren onze sterkte is. Er is geen kracht tot zonedodding en tot gehoorzaamheid, dan in de blijdschap des Heeren. En Paulus verdubbelt de oproep om ons in God te verblijden (Filippenzen 4).

Eerst barmhartigheid

Wanneer we de brieven van het Nieuwe Testament lezen, valt ons op, dat de apostel steeds eerst uiteenzet, welke barmhartigheden van God en welke evangelieweldaden aan hen bewezen zijn, voordat hij ze oproept tot het betrachten van het leven van dankbaarheid. Op grond van de barmhartigheden des Heeren wordt gezegd: stel dan uzelf tot een offerande van dankbaarheid (Romeinen 12). Omdat wij met Christus gekruisigd zijn,

moeten we zonedodding betrachten (Romeinen 6) en omdat we met Hem opgewekt zijn, moeten we gehoorzaamheid beoefenen (Kolossenzen 3). Omdat God ons heeft aangenomen tot zonen en dochters en Hij onze Vader is, daarom dienen we onze heiligmaking uit te werken (II Korinthiërs 6 en 7).

Deze manier van aansporen is weliswaar gericht aan de gelovigen, aan hen die al godzalig zijn en gevorderd zijn op het nauwe pad. Maar dan moet het zeker wel in het eerste begin voor hen nodig zijn om zo te worden aangespoord. Als zelfs de gevorderden nog nodig hebben tot heiligmaking te worden aangezet door de overdenking van Gods troost in hun leven, hoeveel te meer hebben dan de zwakgelovigen en eerstbeginnenden dat nodig! Daarom beginnen de apostelen op hun zendingsreizen met het evangelie te verkondigen, eer zij tot de plicht aansporen (Handelingen 13 en 16). Dat is trouwens ook het doel van de evangeliieverkondiging, namelijk: God wil ons Zijn troost deelachtig maken.

Bij heidenen geen evangelische heiligmaking

Wanneer we God nog niet kennen als onze Vriend, maar Hem nog hebben en houden voor onze vijand, hoe zouden we dan sterk kunnen zijn om waar te nemen wat Hij ons heeft geboden? Hoe zouden we Zijn Deugden kunnen roemen, terwijl we die tegen ons gekant zien? Heel het leven van toewijding en godzaligheid is gegrond op ontvangen vertroosting in het gevoel van Zijn gunst en genade tot ons.

De martelaars uit de tijd van de kerkhervorming hebben al die vreselijkheden kunnen verdragen, omdat zij deel hadden aan die enige troost. Wanneer we denken aan de troosteloze toestand van heidenen en onherborenen, dan voelen we wel aan, dat het onmogelijk is om evangelische heiligmaking van hen te verlangen, zonder hen eerst het evangelie te hebben verkondigd. Eerst moet Gods liefde hun worden gepredikt, dan pas kunnen zij terecht worden opgewekt tot het liefhebben van God. Zeker is het wel waar dat de wet deze liefde tot God eist, maar onze barmhartige God verwacht geen oprechte of volmaakte volbrenging van Zijn wet van zulke onmachtige, ellendige schepselen, wat betreft hun zaligheid door Christus, voor Hij hen eerst enigermate van die troosteloosheid, slaafse vrees en moedeloosheid verlost heeft.

Het is Gods gewone handelwijze om verschrikte en vernederde zielen eerst te vertroosten met Zijn heil om ze zo tot heiligmaking te bekwamen. Een heilig leven begint in het algemeen met een lieflijke troost en het wordt daardoor ook verder gesteund. Zo trekt God volgens Hosea 11 met koorden en touwen van liefde, licht Hij het juk van hun kinnebakken af en reikt Hij hun voeder toe om hen op die manier te brengen tot een leven van liefdesonderwerping aan Hem. De dichter van Psalm 119 hoopt op Gods heil en onderhoudt Zijn geboden (vers 166). De heidenen in Antiochië waren verblijd dat het evangelie hun gepredikt werd, zoveel er tot het eeuwige leven waren bestemd, geloofden, en zó beoefenden zij het leven van heiligmaking (Handelingen 13).

Heiligmaking is radicaal

In het leven van heiligmaking vraagt de Heere van ons, dat we onze rechtervoet afhouden, onze rechterhand afkappen en ons rechteroog

uitrukken, wanneer die ons tot zonde verleiden. Een beeldspraak, dat we ook het meest dierbare er graag voor moeten geven om kuis en rein te leven. Welnu, hoe zouden we dit kunnen, indien er geen troost van het evangelie tegenover stond? We zouden de meest troosteloze en moedbenemende godsdienst hebben, wanneer die praktijk van godzaligheid niet gegrond was op het bevinden van de vertroosting van de Heilige Geest. Immers werkt de wet toorn en dus is de daarop gegronde gehoorzaamheid een troosteloze bezigheid. Dit maakt de weg van godzaligheid hatelijk voor velen. Zij denken nooit meer een gelukkig of vermakelijk uur te zullen beleven, indien zij op dit spoor gaan. Daarom koesteren ze zich liever in de 'troost' van zinnelijke en wereldse vermaken, dan in het geheel geen troost te genieten. Sommigen doen nog wel hun best om in dit spoor van gehoorzaamheid te gaan, maar het is met innerlijke afkeer en ten laatste worden ze er zo verkeerd van, dat ze alle godsdienst verlaten.

Zij die dit de mensen voorhouden, prediken geen evangelie, maar een eigen bedenkssel! Een troosteloos 'evangelie' kan niet voortkomen uit God, de goedertieren Bron van alle troost, de Vader van alle barmhartigheid; ook niet van Christus, de vertroosting van Israël; ook niet van de Heilige Geest, de andere Trooster. De HEERE wil met blijdschap en gezang gediend worden. Christus zegt dat Zijn blijdschap in Zijn discipelen zou zijn en vervuld zou worden. Menen wij, dat het pad van godzaligheid troosteloos is, dan hebben we er nog nooit op gewandeld, want Spreuken 3 zegt terecht, dat de wegen van de Opperste Wijsheid enkel lieflijkheid en enkel vrede zijn.

Opmerking

Wanneer we dit hoofdstuk van ds. Marshall's boek, *Evangelische heiligmaking*, overpeinzen, valt het ons op, dat hij totnogtoe bijna niets heeft geschreven over de dingen die in het leven van heiligmaking aan de orde komen: hoe je moet leven, wat je mag doen en niet mag doen. Dit is opmerkelijk, omdat wij over het algemeen geneigd zijn te denken, dat heiligmaking vooral te maken heeft met de praktijk van het dagelijkse leven, naar buiten toe dus. Wij leggen gauw de vinger bij uitwendigheden. Maar ds. Marshall gaat hoofdstuk na hoofdstuk uitleggen, wat de juiste drijfveer of drang tot een leven van nauwgezette gehoorzaamheid is. Hij weet dat je niet eerder kunt praten over de praktijk van het doen en laten van vele dingen, tenzij je eerst hebt onderzocht en uitgelegd van waaruit dat alle moet vloeien. Hij gaat uit van dit beginsel dat we in de weg van uitwendigheden al gauw tot een lege en wettische heiligmaking vervallen, waar geen geestelijke inhoud in is, waar geen smaak aan is. Terwijl andersom het praktische leven van goede dingen te doen en zondige dingen te laten vanzelf in orde komt, wanneer maar eerst die levensband met Christus goed gelegd is en wanneer onze heiligmaking maar voortkomt uit die drang van ware liefde en gegrond is op dat fundament van Goddelijke vertroosting.

Het is daarom ook voor ons zeer nuttig dit grondbeginsel grondig te overwegen. Niet het (uitwendig) laten van zonde en het doen van deugd is het leven van ware en God welbehaaglijke heiligmaking. Maar het trekken van de sappen van godzaligheid uit de Ware Wijnstok en het leven in Zijn gemeenschap, dát is pas echte heiligmaking.

Wat een vreugdevol en stil, gerust leven wordt dan ontvangen en in praktijk gebracht. Niet in wettische krampachtigheid, niet in oppervlakkig fatsoen en helemaal niet in schijnchristelijke losbandigheid. Maar een leven in liefdesgehoorzaamheid en nauwkeurige toewijding van dankbaarheid. Wat een vrolijk christendom, het hoofd opgericht, de rug gerecht, onder de zwaarste lasten, te midden van de grootste noden. Op Hem starend, op Hem steunend. Dan wordt beleefd, wat in Jesaja 64 vers 5 staat: “U ontmoet de vrolijke en die gerechtigheid doet.”

HOOFDSTUK 10

Maar wat is dan een waar geloof?

Om tot een rechte en God aangename heiligmaking te komen, dienen we het ware geloof in Christus te beoefenen. Buiten dit geloof is alles voor God een stank, aangezien het bedenken van ons vlees vijandschap is tegen God. Dit ware geloof in Christus nu is niet een twijfelend geloof, maar een verzekerd geloof. In de eerste tijd van onze reformatorische kerken, de tijd van de kerkhervorming, werd dat ook zo geleerd, maar tegenwoordig wordt veel meer een zogenaamde bekommering in stand gehouden, schrijft ds. Marshall. Men denkt, dat het wezen van het geloof een toevluchtnemen tot Christus is zonder enige zekerheid aangaande Zijn betrouwbaarheid of gewilligheid. Wel zeker weten, dat Hij kan, maar niet dat Hij wil of zal zaligmaken. Dus uiteindelijk een geloof dat wezenlijk in zich bergt een wantrouwen ten aanzien van des Heeren gezindheid en goedwilligheid tot ons. Deze mening over het geloof nu is een misvatting die veel schadelijke gevolgen heeft. Daardoor worden namelijk oprecht gelovige mensen tot onnodige bekommernis gedreven, alsof hun zekerheid verwaand zou zijn of een idee én daardoor worden veel bekommerden ‘vertroost’ buiten het ware geloof in Christus om. Daarom is het goed om nauwkeurig het wezen van het geloof te onderzoeken, waarop immers heel de evangelische heiligmaking steunt.

Door sommigen wordt als tegenwerping ingebracht, dat op deze manier iemand wordt opgeroepen om te geloven wat misschien heel niet waar is. Want tot iedereen komt de oproep om in Christus te geloven, tot uitverkorenen én tot verworpenen. Welnu, als deze oproep tot geloof inhoudt, dat iemand moet geloven / veronderstellen / voor waar houden, dat Christus de Zaligmaker van die persoon is en dat die persoon zeker zalig zal worden, dan worden de verworpenen opgeroepen iets te geloven, wat niet waar is. Dat kan toch niet? Nee, dat mag ook niet. Maar deze voorstelling is dan ook onjuist. Want een onbekeerd mens wordt niet opgeroepen om te geloven dat hij zalig zal worden. Maar hij wordt opgeroepen om in Christus te geloven, dat is om zich op Christus te verlaten, en wel tot zaligheid, dat is: met het vaste vertrouwen dat Christus hem dán ook zal zaligmaken. Kijk, dat geloof wordt van ons geëist en dat geloof moet worden beoefend en tot dat geloof mogen we iedereen oproepen. Want dan gelooft hij de waarheid, namelijk deze waarheid: als ik in Christus geloof met heel mijn hart, dan zal Hij mij ook zalig maken.

Zekerheid en twijfel

Maar als het wezen van het geloof zekerheid is, denkt een ander, dan kan er dus geen waar geloof zijn, waar nog twijfelingen zijn? Nee, dat is ook een

misvatting: het ware geloof is naar zijn aard en wezen wel verzekering, maar het moet in de gelovige nog wel een felle strijd voeren tegen veel aanvechtingen en twijfelingen. Alleen, deze twijfelingen horen niet tot het geloof en zijn niet een wezenlijk onderdeel van het geloof. Ze vergezellen het ware geloof echter wel, omdat ze bij de gelovige horen, maar ze zijn niet in het geloof zelf. Gods kind bestaat immers uit vlees en geest. Dat vlees is niet alleen wat tot zonde tegen Gods wet verleidt, maar ook wat tot ongeloof in en tot twijfel jegens de belofte verleidt. De nieuwe mens echter, de Geest in Gods kind, strijdt tegen het vlees en dus tegen alle zonden, ook tegen de zonde van het ongeloof.

Het geloof is zekerheid, niet in die zin, dat Gods kind begint zijn zaligheid te geloven, want dat komt om zo te zeggen na de eerste geloofsdaad. Maar het ware geloof is deze zekerheid: ik vertrouw op God en daarom zal ik niet vrezen. Wanneer dit niet een verstandelijk namaakgeloof is, maar een hartelijk waar geloof is, dan zal dit geloof in Christus ook zeker zijn van Zijn macht en Zijn gewilligheid tot zaligmaken.

Zo wordt Gods belofte waar voor óns

Deze geloofsoefening maakt de belofte waar voor ons. Gods belofte is altijd waar, maar voor ons persoonlijk wordt zij waar door het geloof, dat is: door op God te vertrouwen. Vertrouwen wij deze belovende God niet, dan blijft Hij wel waarachtig en blijven Zijn beloften ook waarachtig; maar dan ontvangen wij er de kracht en vrucht niet van. Zo was het met het volk Israël in de woestijn. God had beloofd dit volk uit Egypte in Kanaän te brengen. Zij geloofden hun God echter niet, maar maakten Hem tot een leugenaar en moesten dus ook de kracht en vrucht van de belofte missen en buiten het Beloofde Land rondzwerven en in de woestijn ellendig sterven. Maar die belofte van God is er niet minder waar om. Alleen, God maakt die belofte waar en vervult haar in de weg van het ware geloof. Zouden de Israëlieten van Mozes' tijd de belofte van God hebben geloofd, toen de twaalf verspieters terugkeerden, dan zouden zij de vervulling van de belofte ook hebben ontvangen en in het Beloofde Land zijn gekomen. Dus het geloof doet ons delen in de inhoud van de belofte. Dit kunnen we ook duidelijk lezen in Psalm 81 vers 14, waar de HEERE spreekt: "Och, dat Mijn volk naar Mij gehoord had, dat Israël in Mijn wegen gewandeld had! In kort zou Ik hun vijanden gedempt hebben en Mijn hand gewend hebben tegen hun wederpartijders."

Dus Gods belofte is altijd waar, ze is ook aan ons beloofd, en ze wordt aan ons vervuld in de weg van geloof.

Hoe zeggen we het?

Ook veel mensen die zeggen, dat de zekerheid niet tot het wezen van het geloof behoort, bedoelen het eigenlijk toch te zeggen. Maar ze verwoorden het anders. Ze zeggen dat het geloof geen zekerheid in zich sluit, maar ze zeggen toch dat het een overgave en vertrouwen aan God is. En daarmee hebben ze uiteindelijk (maar op een onzuiver manier) ook beleden dat dit geloof een zekere mate van zekerheid in zich sluit, namelijk de zekerheid dat God genadig is. Maar wij belijden met de gezonde oudvaders zuiverder, dat het geloof wel zekerheid in zich sluit en in zijn wezen geheel strijdig is met twijfeling en vrees (hoewel die beide in het hart van Gods kind tegelijk

aanwezig kunnen zijn).

Paulus schrijft in Hebrëeën 10, dat we moeten toegaan in volle verzekerdheid van een waar geloof. Daarmee ontkent hij niet, dat er aanvechtingen zijn in het hart van deze mensen, maar daarmee spoort hij ze aan om met heel hun bestaan zich te verlaten op die God, Die Zijn Zoon tot een Lam ter slachting heeft gegeven en Die nu door dat bloed van verzoening zondaren van schuld en straf verlost. Verder geeft de Schrift ons genoegzame grond om ons met een vast vertrouwen op de Heere te verlaten, aangezien Hij heeft beloofd dat een ieder die tot Hem komt, geenszins zal worden uitgeworpen. God biedt Zijn Zoon ons aan en daarom is er alle reden om eerbiedig gebruik te maken van Zijn aanbieding en om Hem daarin zeker niet te wantrouwen. Zie eens naar Psalm 23, waar die zekerheid wordt uitgesproken, ondanks aanvechtingen. En zelfs in Psalm 88, waarin minder zekerheid door klinkt dan in welke andere Psalm ook, belijdt de dichter toch: God is de God van mijn heil. Er is toch een vertrouwend toevlucht nemen.

Verzegeld met de Geest

Verder getuigt de Geest met onze geest, dat wij kinderen van God zijn; en worden de gelovigen verzegeld met de Heilige Geest van de belofte, zoals Paulus schrijft in Romeinen 8 en in Efeziërs 1. En dit is niet een hoge trap in het geloof, waartoe maar weinigen komen; nee, dit is het wezen van het geloof. De Heilige Geest is de Werker van het geloof en Hij verzegelt het ook (al is er soms zoveel strijd en twijfel, aanvechting en onzekerheid, dat een kind van God er bij tijden niets meer van kan geloven). Hoe? Door het Woord van Zijn belofte toe te passen aan het hart en door zo geloof te geven in Gods betrouwbaarheid.

En al is het dan waar, dat in onze tijd (en ds. Marshall leefde 300 jaar geleden!) veel minder kinderen van God die zekerheid schijnen te bezitten...; dat komt niet van God vandaan, maar de schuld daarvan is bij die predikers die twijfel en bekommernis aanprijzen en die geloofszekerheid voor verdacht houden! Als de prediking maar weer eens meer op die van onze Reformatoren leek, dan zou er ook, onder de zegen des Heeren, meer helder en zeker geloof worden gevonden. Niet zo'n geloof dat zijn staat vaststelt op grond van genadekenmerken, waaraan steeds weer getwijfeld wordt; maar zo'n geloof dat op God geheel en al vertrouwt, wat er ook tegenin komt. Het gaat in het ware geloof er immers om, dat we van ons aandeel overtuigd worden, doordat we Christus in ons hart ontvangen en Hem in de belofte omhelzen. En daar volgt dan de zekerheid van ons aandeel onlosmakelijk op.

Geen losbandigheid

Dit maakt niet losbandige mensen, zoals onze tegenpartijders ons verwijten. De zekerheid van het geloof kan misbruikt worden, zeker, maar dat is met alle waarheden zo. Nee, de zekerheid van het ware geloof is niet een prikkel tot losbandigheid, maar tot heiligmaking. Deze zekerheid doet immers verlangen naar heiligmaking. We mogen de onzekerheid niet koesteren, alsof daardoor een teerder leven zou ontstaan, zoals velen menen. Er zal waarschijnlijk wel angstvallig worden geleefd, men zal bang zijn voor zelfbedrog, maar dat is nog geen teer leven; dat kan ook wel een zelfzuchtig leven zijn. Terwijl de zekerheid

van het geloof en de dagelijkse tere omgang met Christus heel goed hand in hand kunnen gaan. En ook vast en zeker hand in hand gaaën!

Velen besteden hun tijd verkeerd door maar te turen naar hun eigen hart of er genadekenmerken zijn, op grond waarvan zij kunnen en durven besluiten, dat het nu wel goed met hen staat; maar zij moesten hun aandacht, tijd en zielskracht eens besteden om Christus in het evangelie te omhelzen. Dit zou veel vruchtbaarder zijn.

HOOFDSTUK 11

Ongeloof is een grote zonde

Om nu tot een evangelische heiligmaking te geraken, is het nodig om aangespoord te worden tot geloof in Christus. U moet met alle vlijt dit voorname werk van het geloof volbrengen. Velen maken van deze plicht zeer weinig gewetenszaak. Het natuurlijke geweten beschuldigt ons wel van overtreding tegen Gods wet, maar niet van ongeloof. Velen onderzoeken wel hun hart en leven op zonden tegen de wet, maar niet aangaande de grote zonde van het ongeloof. Velen denken dat ze toch niet kunnen geloven, als de Geest het niet krachtig in hen werkt; en daarom achten zij het ook vergeefse moeite om zonder die kracht van Gods Geest te gevoelen, te trachten naar het geloof. Anderen menen dat ze niet zomaar mogen geloven in Christus, maar dat ze eerst moeten weten uitverkoren te zijn.

Ten tweede is het goed te bedenken, dat het lang geen kleine onbelangrijke of makkelijke zaak is om in Christus te geloven. Want om te geloven is een krachtige oefening van ons vereist. Hoewel het ook tegelijk een eenvoudige en lichte zaak is, vol vermaak en troost. Toch is het door ons boze hart en door satans aanvechtingen lang niet gemakkelijk om Jezus als al ons waar Geluk en eeuwig Heil te omhelzen, uit vrije gunst met een waarachtig vertrouwen. In het bijzonder wanneer de schuld van onze zonde sterk op het geweten drukt. Daar komt bij dat sommigen de weg van zaligheid uit vrije genade houden voor dwaas en bedrieglijk.

Mensen ergeren zich aan de plicht om te geloven in Christus als een te gering en te licht middel tot reiniging van de zielemlaatsheid. Velen willen liever veel doen dan zich te laten zaligen. Zo willen de roomsen zich liever geselen dan de vrije genade uit Gods hand aan te nemen. Maar hebben we de afschuwelijkheid van onze zonde en het gewicht van Gods toorn ooit gevoeld, dan zullen we het evangelie des te meer waarderen.

Gods werk en onze inspanning

Dit grote werk van het geloof in Christus kunnen wij niet op een behoorlijke en juiste manier verrichten, voordat Gods Geest door Zijn almachtige kracht het geloof in onze harten heeft gewerkt. Toch is het nodig, dat wij daarnaar trachten, voordat wij die Geest van God het geloof in ons voelen werken en voordat wij Zijn kracht in ons gewaar worden. Wij kunnen niets zonder de kracht van Gods Heilige Geest en toch ontheft dit ons niet van de plicht om zelf mee te werken met grote ijver en inspanning. De Heilige Geest gebruikt immers de aansporingen en uitnodigingen van het evangelie en werkt zo het geloof in ons. Het is ons onmogelijk de kracht van de Heilige Geest tot geloof

te bemerken, voordat wij ons ijverig inspannen om het zelf te werken. Het is net als bij de liefde tot God en tot onze naaste: wij kunnen zo'n genade niet bespeuren in ons hart, voordat wij die zelf in oefening zetten. Onze geestelijke kracht kennen wij dus pas, wanneer we die in oefening zetten.

Wij weten, dat het onze plicht is om in Christus te geloven, daarom moeten wij ons op het krachtigst erop toelagen om dat ook te doen. En alleen zo bemerken we de werking van de Geest tot geloof. De Geest komt onmerkbaar tot Gods uitverkorenen om het geloof in hen te werken. Het geloof moet van onze kant begonnen worden, eer wij weten dat de Heilige Geest in ons werkt tot zaligheid. Het is voor ons genoeg te weten dat God ons beveelt in Zijn Zoon te geloven, en ook te weten dat wij bij Christus welkom zijn. Wie met hartelijke liefde deze zaken in het Woord ontvangt, is door God geleerd en zal zeker tot geloof komen.

Wij mogen komen

Wij hebben ons niet te houden aan de verborgen uitverkiezing, maar aan de geopenbaarde plicht om in Christus te geloven. Als wij niet in Christus geloven, verwerpen wij Hem, verachten wij God en maken we ons schuldig en helwaardig. Aan de verborgen uitverkiezing krijgen wij pas kennis, wanneer we eerst geloven. De uitverkiezing openbaart zich in de krachtige roeping tot Christus en in het geloof in Hem.

Het is ook niet brutaal van ons om met vrijmoedigheid te vertrouwen op Christus tot ons eeuwig behoud, eer wij weten uitverkoren te zijn. God, Die niet liegen kan, heeft zonder enig onderscheid beloofd dat, wie in Christus gelooft, niet beschaamd, niet teleurgesteld zal worden. Deze belofte is voor ons genoeg reden om tot Christus te vluchten en in Hem te geloven. Wij hoeven niet bang te zijn, dat we tegen Gods raadsbesluit ingaan, wanneer we op Christus vertrouwen tot zaligheid! Als wij in Hem geloven, zullen we bemerken dat we onder het getal van de uitverkorenen bevonden worden en als wij weigeren in Christus te geloven, plaatsen we onszelf vrijwillig onder de verworpenen. Wij moeten niet twifelen, maar in geloof bidden dat God ons zal zegenen, zoals Hij al Zijn uitverkorenen zegent (zie Psalm 106). Het is geen brutaliteit, maar onze plicht om ons hartelijk en ernstig toe te leggen op het grote werk van het geloof in Christus tot zaligheid; en dit zonder vooraf onderzoek te doen naar de vraag of we uitverkoren zijn of niet.

Hoe mogen we dan komen?

Als we nu inzien dat het onze plicht is om te geloven, moeten we ook leren, hoe we deze plicht naar behoren zullen volbrengen. Anders komt het nog niet tot een evangelische heiligmaking. Laten we oppassen ons niet met een nagebootst geloof te bedriegen. Mensen kunnen een eind komen op de weg van gehoorzaamheid, maar het komt aan op de doorgang door de smalle poort en velen komen daar niet toe, omdat ze niet weten wat de juiste manier is van geloofswerkzaamheid. God alleen kan ons dit leren en wij hebben deze troost: als wij onze eigen dwaasheid zien om een verkeerde weg te kiezen, mogen we vast en zeker op de Heere vertrouwen dat Hij ons zal leiden, als we maar hartelijk begeren en proberen om in Christus te geloven. Daarom moeten wij ons inspannen om een recht begrip te hebben van wat het geloof is: eerst de

waarheid van het evangelie geloven en dan ook in Christus te geloven tot zaligheid.

Opmerking

Wat is de stelling van ds. Marshall? Kort samengevat is hij bezig zich te verzetten tegen valse lijdelijkheid. Wat is valse lijdelijkheid? Dat we met een beroep op Gods almacht en met een beroep op onze onmacht onze plicht en verantwoordelijkheid wegduwen. Velen redeneren – mede door een vals lijdelijke prediking! – als volgt: alleen God kan mij het ware, zaligmakende geloof in Christus schenken. Ik ben vanuit mijn natuur dood door de misdaden en de zonden, zodat ik zelf geen greintje geloof kan maken en daarom is het volstrekt zinloos om te proberen te gaan geloven en daarom is het nodig, dat ik eerst de kracht van de Heilige Geest in mij gevoel om te kunnen gaan geloven en dan zal ik pas in Christus kunnen geloven.

Deze redenering is duivels, zo lezen we in deze elfde verhandeling van ds. Marshall. We maken grof misbruik van bepaalde waarheden en we vermoorden onze eigen ziel.

Ik zal u een voorbeeld geven uit het dagelijkse leven, hoe dwaas zo'n redenering is. Wij belijden, dat alleen God iets kan laten groeien. Wij belijden ook dat wij dat zelf op geen enkele manier kunnen. Betekent dit nu, dat iemand met een beroep op Gods voorzienigheid, Gods albestuur, niet hoeft te zaaien? Betekent dit ook, dat iemand met een beroep op zijn totale onmacht nu dus niet ijverig hoeft te ploegen, te mesten, te wieden? Nee, iedereen voelt aan: het is dwaas om zo te redeneren.

O zeker, het is en blijft voor de volle honderd procent waar, dat ik zelf niets kan laten groeien en ook, dat God alleen mij alle keren weer een goede oogst geeft. Maar ondertussen moet ik er alles aan doen, wat in mijn vermogen is: mij goed inspannen om te zorgen voor een goede oogst. Deze twee zaken sluiten elkaar niet uit, maar juist in. Er is enerzijds Gods albestuur en onze onmacht en er is anderzijds onze verantwoordelijkheid en het gebruik van de middelen.

Welnu, zoals het in het natuurlijke, alledaagse leven is, zo is het ook in het geestelijke, met betrekking tot het geloof in Christus. Er is enerzijds de waarheid dat het geloof een gave van God is en dat wij geheel onmachtig zijn om te geloven. Maar er is anderzijds ook onze verantwoordelijkheid en plicht om in de weg van de middelen ons voor de volle honderd procent in te zetten en ons in te spannen om daadwerkelijk in Jezus Christus te geloven.

God werkt Zijn voorzienige zorg ten aanzien van het voedsel op deze manier uit: dat wij onze plicht betrachten! En zo ook geestelijk: God werkt op deze manier het geloof in ons: doordat wij daadwerkelijk tot Christus vluchten, daadwerkelijk al ons vermogen inschakelen om in Hem te geloven.

Doen we in het werk niet ons uiterste best om een goede oogst te krijgen, dan is het onze eigen schuld, als we een misoogst krijgen of zelfs helemaal niets kunnen oogsten. Doen we in het geestelijke niet ons uiterste best om Jezus

Christus aan te grijpen in het geloof, dan is het ook voor de volle honderd procent onze eigen schuld dat we voor eeuwig verloren gaan in het helse vuur.

Maar als we groente of fruit of tarwe mogen oogsten, kunnen we toch niet zeggen: ja, maar ik heb ook zo goed mijn best gedaan. Maar dan zeggen we van ganser harte: God heeft ons gezegend! En als we straks in het hemelse Kanaän aan mogen komen – o, wat een onverdiend wonder! –, dan zeggen we niet: ja, maar ik heb ook mijn hart opengesteld voor de Heere Jezus, maar dan zeggen we van ganser harte: God alleen heeft mij van het eerste begin tot het laatste einde zalig gemaakt!

Weg met alle achterdocht!

Twee dingen zijn nodig om op de juiste manier geloof te beoefenen (dat zo onmisbaar is voor de ware, evangelische heiligmaking). In de eerste plaats hebben wij te zoeken naar het ware geloof in de waarheid van Jezus' evangelie om zo bemoedigd te zijn om in de tweede plaats in Hem Zelf te geloven. Daartoe moeten we alle troosteloze denkbeelden jegens Christus, die we van satan en van onszelf hebben, wegwerpen en alles wat een blijmoedige omhelzing van Christus kan verhinderen, zoeken te overwinnen.

Zouden we op de rechte wijze het evangelie geloven, dan zouden we het niet kunnen nalaten om Christus te vertrouwen. Maar satan legt het erop toe om de waarheid van het evangelie voor vals en verderfelijk te houden, zodat wij worden weggetrokken van de eenvoudigheid van het evangelie, die in Christus is (II Korinthiërs 11 vers 3).

Het is dan ook nodig dat we ten volle geloven, dat wij vanuit onze natuur kinderen des toorns zijn, van God afgefallen in de zondeval van Adam, onderworpen aan de vloek van de wet en aan de verdoemenis. Dat wij ons onmogelijk met God kunnen verzoenen; en dat slechts almachtige kracht daartoe in staat is. We moeten leren geloven dat ons hart arglistig en ten uiterste boos is, opdat we een ware vernedering en eerlijk wantrouwen aan onszelf mogen krijgen en een hoge achting voor Christus en Zijn zaligheid. Dan krijgen we een diepe afkeer van onze zonde en worden wij gewillig om onze hulp bij de grote Geneesmeester te zoeken. Verder moeten we leren, dat de zaligheid op geen andere manier kan worden ontvangen dan alleen door het geloof. Dit geldt zowel de vergeving van onze zondes Schuld als de heiligmaking. Ook moeten we ten volle overtuigd zijn van Jezus' algenoegzaamheid tot reiniging. Hoe groot en verschrikkelijk onze zonden ook zijn. De duivel wil u graag tot wanhoop brengen. Niet alleen aan uzelf, maar ook aan God; maar de Schrift brengt ons slechts tot wanhoop aan onszelf, niet aan God!

Mijn zonden zijn te erg!

Misschien denkt iemand de zonde tegen de Heilige Geest te hebben gedaan? Maar dat kan alleen waar zijn, als u zich niet meer daarvan wilt bekeren. Verlangt u echter ernstig om aan Christus deel te krijgen, bent u bekommerd en bedroefd dat uw hart en leven zo boos is? En helt uw hart niet over om het evangelie te haten en vervolgen, dan hebt u geen reden om te denken dat u aan deze zonde schuldig staat.

U mag nooit denken, dat uw zonden groter zijn dan Gods genade. Dan onteert u Zijn eindeloze goedertierenheid; de oneindige verdiensten van Christus' bloed en de algenoegzame kracht van de Heilige Geest.

Verder moet u zich verzekerd houden, dat genade vrij en algemeen aan u in het bijzonder wordt beloofd; en dat ook u deze zeker zult ontvangen door het geloof in Christus. En als God u niet uitsluit, moet u zichzelf ook niet uitsluiten, al bent u nog zo onwaardig. Als u slechts tot Hem komt, zult u door Hem worden aangenomen. Velen die verbroken zijn van hart, menen dat het voor hen niet meer kan, omdat ze denken dat zij grotere zondaren zijn dan alle anderen. Maar dat is niet waar: in Adam liggen wij allen dood en door ons boze hart zijn wij allen vijanden van God en liefhebbers van zonde en eigen ik. En al zou u de grootste zondaar van alle zondaren zijn, dan moet u weten dat Christus gekomen is om juist de grootste zondaar zalig te maken (I Timotheüs 1 vers 15). U hoeft ook niet te vrezen dat uw genadetijd voorbij is, want het is nú de welaangename tijd, de dag van zaligheid (II Korinthiërs 6). U moet standvastig geloven dat Christus en al Zijn volheid geschonken wordt aan u die niet werkt om een recht op Hem te verkrijgen, maar die gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt.

Het is Gods wil!

Ook moet u voor vast en zeker houden, dat het Gods wil is dat u in Christus gelooft. Dit is Hem zeer aangenaam. Dit moet u het werk van het geloof blijmoedig doen opvatten. God zweert dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin dat hij zich tot Hem bekeert en eeuwig leeft (Ezechiël 33 vers 11). Jezus wilde de inwoners van Jeruzalem dikwijls bijeen vergaderen gelijk een hen haar kuikens..., en Paulus verklaart uitdrukkelijk, dat God wil dat alle mensen zalig worden (I Timotheüs 2). Alle tegenwerpingen van uw verstand moet u nu laten varen. Al veroordelen uw geweten en Gods Woord u, dan moet u nog hopen op vrije genade. Al wijst Christus u af, zoals Hij de Kananese vrouw deed, dan moet u nog aanhouden. Het doel van vervloekingen en bedreigingen is immers louter om u tot Christus te drijven, niet om u van Hem af te houden. Zie maar naar de onvoorwaardelijke oordeelsprediking van Jona tot Ninevé... O, draag zorg om geen slechte gedachten van God te koesteren. Alle gedachten die ons belemmeren in ons komen tot Christus, moeten wij als schadelijk en als God-onterend verre van ons werpen.

Christus' eer!

Wees er eveneens van overtuigd dat Christus een onvergelijklijk heerlijke voortreffelijkheid toont in het zaligen van zondaren. Acht daarom alles voor schade en drek om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, onze Heere en Zaligmaker. Dit zal ons uitlokken om Christus te kiezen als ons hoogste Goed en om niet te rusten, voordat we Hem genieten. De duivel weet wel hoe belangrijk het is dat u geen recht inzicht hebt in de waarheden van het evangelie over Jezus Christus. Daarom maakt hij er zijn voornaamste werk van om overal waar het evangelie wordt gepredikt, de heerlijkheid van Christus te verduisteren en de harten van mensen te verblinden (II Korinthiërs 4 vers 4).

Geloof dan in Jezus Christus, als uw algenoegzame Zaligmaker, wanhopend aan al uw eigen wijsheid, kracht en gerechtigheid. Werp de last van uw ziel geheel en al op Christus. Ontvang Hem als een vrije Genadegave van God, zonder rechten te hebben om tot Hem te komen. Ga tot Hem als een verloren zondaar, als een goddeloos schepsel en vertrouw op Hem, Die de goddelozen rechtvaardigt. Zie niet op uw geloof of liefde, maar alleen op Gods vrije genade en ontferming. Bid Hem ook om een nieuw en heilig hart. Ga tot Hem met de vurigste liefde, waardeer Hem hoger dan duizend werelden, verfoei uzelf. Tracht met een waar hart, in volle verzekerdheid van het geloof, te gaan tot deze grote Hogepriester over het huis van God. Stel deze plicht tot geloof niet uit.

En als u niet gelooft...?

O, zolang u niet in Hem gelooft, is er niets tussen u en de hel dan de adem van uw neus... Wij moeten ijverig zijn om de ons voorgestelde hoop aan te grijpen en vast te houden. Wij moeten deze nodige zaak niet uitstellen. Zolang wij niet geloven, zijn wij immers onder de macht van satan. Zodra wij het evangelie horen, moeten wij dit werk van het geloof volbrengen. Als God het hart maar opent, kunnen wij beginnen om het zaligmakende geloof te oefenen. De duivel wil ons er helemaal vanaf houden en als hem dat niet gelukt, probeert hij ons het te doen uitstellen, totdat we 'genoten' hebben van de wereld en totdat we oud zijn geworden. Maar hiermee tergen wij God! Ook al weten we nog niet veel van de verborgenheden van het evangelie, dan moeten we het toch niet uitstellen daarin te geloven.

Wachten en wanhopen

Anderen zeggen, dat zij zich graag in de weg van de middelen begeven en wachten op de komst van Christus. Terwijl zij Hem nú moeten aannemen... Want het wachten op God, zoals de Heilige Schrift dit bedoelt, is een wachten in gelóóf. Die mensen wachtten op God en geloofden tegelijkertijd in Hem. En van een zogenaamd wachten op God, terwijl de plicht van het geloof wordt uitgesteld, weet de Schrift niets. We zijn zeker misleid, als we menen te kunnen wachten op de Heere in Zijn Woord, terwijl wij Hem niet in geloof aangrijpen. O, dat we nu door geloof bij Christus binnentreden, dan zullen wij in Hem alles vinden, waarop we wachtten. Of wacht u eerst op een overtuigend werk van Gods wet aan uw geweten? Wilt u God voorschrijven hoe u bekeerd zult worden? Wilt u eerst wanhopig worden gemaakt? O, dit is dwaasheid. Want wel is zondekennis en zonedroefheid noodzakelijk, maar geen wanhopig makend werk van de heilige wet. Dat sommigen dit wel ervaren, is omdat ze zich zo tegen God verhardden. Maar u moet juist dit werk van de wet zien te voorkomen door Gods liefde in Christus te erkennen en door te geloven. Velen worden tot Christus gebracht zonder deze wanhoop. Wij dienen dan ook niet te wachten op deze verschrikkingen van de wet in ons geweten, maar zonder uitstel tot Christus te gaan.

Groei in het geloof: toch vertrouwen

Wanneer wij dit hebben gedaan, moeten we ook staan naar groei in het geloof. We hoeven ons niet te verbeelden, dat het geloof vanaf het begin zo groot en sterk is, zo zeker en gewis, dat er geen groei meer mogelijk zou zijn of nodig

zou zijn. Eerst zijn we immers zuigelingen in Christus en we zijn nog niet volmaakt, maar we moeten ons best doen om in Hem geworteld te zijn (Efeziërs 3). Daarom zegt Petrus: wees als nieuwgeboren kinderen zeer begerig naar de onvervalste melk van het Woord, opdat u daardoor zult groeien. Het nieuwe leven is een voortdurende strijd, een geoefend worden in die strijd, een toenemen in kracht en vaardigheid in die strijd. En dit eist al onze inspanning en vlijt, hoewel alles alleen een geschenk van God is en wij de eer alleen aan Hem toeschrijven.

Wacht u er echter voor om op uw geloof te steunen. U moet in geloof op Christus steunen, maar u moet niet steunen op uw geloof in Christus. Het geloof is de grond niet, slechts het middel; Christus is de grond. Dit houdt in, wanneer uw geloof nog gebrekkig en onvolkomen is, dat u dan met even grote vrijmoedigheid en even groot vertrouwen tot Hem mag komen. Of wanneer uw geloof kwijnt door een zonde waarin u bent gevallen, denk dan niet, dat u uw vertrouwen moet wegwerpen en moet weigeren getroost te worden, maar dan moet u met des te meer vrijmoedigheid toetreden tot de genadetroon, wetend dat u een Voorspraak hebt bij de Vader. Op Hem moet uw vertrouwen staan, ondanks alles; niet op uw geloof. Laat dan geen enkele zondesschuld op uw geweten blijven, maar was u dagelijks in de fontein van Jezus' bloed! Zo zult u op een evangelische manier over de zonde vernederd zijn, daarvan gereinigd zijn en daartegen met nieuwe kracht strijden. O, als de mist van aanvechting u al het zicht op de genadebewijzen en genadekenmerken beneemt, blijf dan toch maar vertrouwen op Hem, Die de goddelozen rechtvaardigt. Al komt God u schijnbaar tegen en behandelt Hij u schijnbaar als een vijand, zeg dan toch met Job: hoewel Hij mij doodde, zou ik toch hopen! Doe dan uw best om door gedurige geloofswerkzaamheid en door een onwrikbaar vertrouwen op God uw geloof vast te houden en onophoudelijk te doen toenemen, verzekerd zijnde dat Hij, Die dit genadewerk in u begonnen is, het ook zal voleindigen tot op de dag van Jezus Christus!

HOOFDSTUK 12

Het belangrijkste deel

Het gaat nu over de vraag, hoe wij geloof moeten en mogen oefenen wat betreft de heiligmaking. Dit is het belangrijkste onderdeel van het boek *Evangelische heiligmaking*. Vanuit onze oude mens kunnen we geen ware heiligmaking betrachten. Maar in de nieuwe mens, of beter gezegd, in de geloofsvereniging met Christus ligt de krachtbron tot heiligheid. De reden dat velen in hun voornemen tot heiligheid zijn teleurgesteld, is dat ze dit doel niet hebben trachten te bereiken langs de goede weg, met gebruikmaking van de goede middelen. Het middel van de nauwe geloofsvereniging met Christus om op die manier godzalig te zijn is voor de natuurlijke mens een verborgenheid (en ook zo vaak nog voor Gods volk). De heiligmaking en godzaligheid gaat onze natuurlijke bekwaamheid ver te boven. We verstaan hier niets van. Daarom hebben we het licht van de Heilige Geest nodig om ons deze heilige kunst te leren. En zelfs dan is het voor veel gelovigen, die nog zwak zijn, vaak onduidelijk, hoe ze hebben te handelen. Daarom zijn ook hierin opwas en onderwijs nodig.

Alleen het geloof overwint

We zien dan eerst, dat de Heilige Schrift ons leert om alleen in deze weg de heiligmaking te betrachten. Een voorbeeld: Johannes schrijft dat alleen het geloof de wereld overwint! En Paulus schrijft dat alleen door het schild van het ware geloof de vurige pijlen van de duivel kunnen worden uitgeblust. Dit betekent niet: door een verstandelijk besef van de geloofde waarheden, maar door een levende geloofsband met Jezus Christus. Dus te wandelen in geloof is te wandelen door Christus en Zijn kracht, Zijn zaligende genadegaven. Daarom zegt Paulus ook, dat we Christus moeten aandoen. En ook David schrijft het in Psalm 71, dat hij heentrad in de mogendheid des Heeren alleen. Hieruit blijkt dat het leven van heiligmaking alleen in gemeenschap met Christus kan worden beoefend. Het is dan ook door de Geest dat wij de werkingen van het lichaam kunnen doden. Anders niet. Dus moeten we niet vruchten willen dragen vanuit de dreiging van de wet, maar vanuit de drang van het evangelie en door de verborgen echtvereniging met Christus door het geloof. En ook Paulus' verlangen was alle dagen: opdat ik Hem ken en de kracht van Zijn opstanding, Zijn dood gelijkvormig wordende; of ik enigszins zal komen tot de wederopstanding der doden. Niet dat ik het al gegrepen heb of al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik door Christus Jezus ook gegrepen ben.

Dán zullen we aan de zonde sterven en voor God leven, wanneer we aan Christus gelijkvormig worden gemaakt. O, dan moeten en mogen we in geloof gebruik maken van de geestelijke krachten die in de dood en de opstanding van Christus liggen om zo de heiligheid van hart en leven te bevorderen.

Gebruik maken van Christus

De grote moeilijkheid is nu gelegen in: hoe moeten en kunnen wij gebruik maken van Christus en Zijn gaven en schatten tot onze heiligmaking? Om dit recht te kunnen doen is het goed te overwegen dat onze oude natuur nog lang niet dood is. Al zijn we door het geloof in Christus, toch is dat oude beginsel er ook nog. Er is dus alleen heiligmaking in de nieuwe mens en dat is dus alleen door het geloof in Christus. Door het geloof hebben we wel Christus volmaakt ontvangen, maar de genieting van deze Gave is nog onvolmaakt, zolang wij in dit leven zijn. Om die reden moeten wij er zorg aan besteden om op te wassen in de kennis van Christus. En omdat al die gaven van Christus tot zonedodding en heiligmaking niet buiten Christus te verkrijgen zijn, zullen wij er zoveel van ontvangen, naar mate wij nauw aan Christus verbonden zijn. Daarom beijvert Paulus zich om meer en meer Christus te kennen door het geloof. Gelovigen zijn wel gerechtvaardigd, maar het volle genot daarvan bezitten ze niet altijd. Daarom is er de strijd om de oude mens te doden en in een nieuw godzalig leven te wandelen.

Als we dit niet grondig leren verstaan, zal het werk van heiliging in onze ziel altijd stuiten op moeilijkheden, onbegrip en zelfs wanhoop. Maar des te beter we leren dat wij vleeselijk zijn en dat alleen in de gemeenschap met Christus onze heiligmaking ligt, des te meer zullen we toenemen in een God welbehaaglijk leven.

Heilzame wanhoop

Des te meer wij leren wanhopen aan opknappogingen van ons vlees en des te

duidelijker we inleven en beseffen dat die oude mens niet verbeterd kan worden en dat onze oude mens geen krachten levert tot heiligmaking, des te eerder en des te meer we de toevlucht zullen zoeken bij Christus. Daarom: besluit niet zozeer om uw zonden uit te roeien, maar besluit veelmeer om op Christus te vertrouwen! Sommigen zijn ingespannen bezig om hun zonden te bestrijden en hun lusten te beteugelen. Maar dat lukt alleen in de geloofsgemeenschap met Christus. Veel predikanten zetten hun gemeenteleden alleen maar aan om goede werken te doen, hun zedelijk leven te verbeteren en om christelijk te leven, maar het gaat ze niet om de geloofsvereniging met Christus en dan is het alles leeg en krachteloos. Want een Moorman kan zijn huid niet wit wassen. En onze boze lusten laten zich niet temmen. Dit alles strijdt ook met het doel van Christus' dood. Want alleen door de gelijkvormigheid met Zijn dood is er de doding / kruisiging van onze oude mens. We moeten leren aanvaarden, dat de oude mens zondig blijft, hoewel we die goddeloosheid niet mogen goedkeuren. We dienen zuchtend en reikhalzend te zijn naar de innige en steeds inniger vereniging met Christus om vanuit Hem die oude mens te doden; niet te verbeteren. Wanneer we een hemelse wandel in Christus hebben, leggen we ons vlees af en doden we de leden van ons lichaam. En we mogen ons op Christus' bijstand geheel verlaten, want dat was Zijn bedoeling in al Zijn lijden en sterven.

Hoe we heiligmaking niet moeten nastreven

Onze heiligheid steunt niet op ons goede voornemen, maar op Christus alleen. En ook alleen op de vergeving van onze zonden, die we door het geloof deelachtig zijn geworden, uit Christus. Als we heimelijk ons door heiligmaking geschikt willen maken voor de vergeving van onze zonden, zal die heiligmaking nooit gelukken. De heiligmaking moet ook niet op zo'n manier worden begonnen in de praktijk van ons dagelijkse leven, dat we een bijzondere zonde op een zeker moment gaan bestrijden, zonder eerst de toevlucht tot Christus te hebben genomen. Pas wanneer we elke keer weer die bijzondere band aan Christus hebben, en deze zoeken te bestendigen of te verinnigen, zal de bestrijding van een zonde met goed gevolg kunnen zijn. Zouden we na ontvangen genade een zonde gaan bestrijden vanuit een indruk van Gods heiligheid of vanuit het besef van onze verplichting tot God als onze Schepper, dan wordt de zonde niet gedood, maar veeleer geprikkeld. Nee, alleen door gedurig tot Christus te gaan in het gelovig gebed en van Hem kracht te begeren...

Hoe we heiligmaking wel moeten nastreven

Des te grondiger we onze roeping en verkiezing in Christus vastmaken, des te minder zullen we struikelen op het pad van heiligmaking. We moeten daarom staan naar een verzekerd vertrouwen en een overtuigd geloof, om ons niet – door twijfelingen aan ons deel aan Christus en Zijn gunst – te laten belemmeren in onze godzalige loop. Dan ook alleen zullen we vrijmoedig gebruik durven maken van alle deugden en krachten die Christus ons ten dienste stelt.

Daarom moeten we ook vanuit de liefde werken, want de liefde van God tot ons en de daaruit wederkerende liefde in ons hart jegens Hem heeft de

grootste kracht om de zonde te doden en de heiligmaking te bevorderen. Des te meer we nu aangedaan zijn met indrukken van de dienenswaardigheid van God – omdat Hij Zich zo aan ons heeft getoond en gegeven in Zijn schuldvergevende liefde en genade – des te meer we bekwaam zullen zijn om alle zonden te haten en om heilig voor Hem te leven.

Om een voorbeeld te geven: ziet u dat de tegenspoeden u toekomen vanuit het verbond van Gods genade, vanuit een Vaderlijke hand? Dan zult u de zonde van opstand gedood zien worden en de heilige deugd van lijdzaamheid beoefend zien worden! En zo geldt van alle dingen in ons leven, dat de plichten jegens God en onze naaste het beste bevorderd worden, wanneer we het rechte zicht op Hem en de ander hebben. Dan zullen we onze naaste liefhebben, omdat we mogen verstaan dat dit de wil is van onze hemelse Vader. Niet een hard gebod van een heilige Rechter, maar een liefdegebod van een genadige Vader. En dan gaat het werk van heiligmaking het beste voort. God zal u in staat stellen om een hoge trap van heiligmaking te ontvangen en te beoefenen, wanneer u maar gedurig steunt op Zijn Zoon.

Opmerking

Een opmerking aan het einde bij wat ds. Marshall schrijft. Hoe helder legt hij enerzijds alle klemtoon erop dat wij afhankelijk zijn van Christus en van Zijn Geest en dus niets van onszelf of onze bekering en goede voornemens moeten verwachten. En wat laat hij anderzijds ook duidelijk uitkomen dat het leven van heiligmaking in die tere nabijheid met Christus geen somber leven is, alsof Gods volk vooral een klagend volk is, maar juist vanuit die tere liefdesomgang met Christus worden Gods kinderen verwaardigd om de mistige weg van de laagte, vol twijfel en klacht, te verwisselen voor de hoge weg van blijde zonneshijn en het gedurig vertoeven aan de voeten van onze Zielenvriend Jezus Christus, onze Zaligmaker!

HOOFDSTUK 13

Acht belangrijke middelen

Als we nadenken over de oefeningen van het geloof tot heiligmaking, gaat het ook over het gebruik maken van de middelen daartoe. God heeft namelijk middelen gegeven die wij moeten gebruiken. Deze middelen mogen en hoeven wij niet zelf uit te denken, zoals de roomsen doen, maar God Zelf heeft ze bepaald. Wie denkt, dat hij bij het veronachtzamen van middelen toch heilig kan leven, vergist zich voor eeuwig. Het ware geloof heeft deze hulpmiddelen hard nodig.

Maar van groot belang is nu om deze van God gegeven hulpmiddelen recht te gebruiken, namelijk op geen andere manier dan door in Christus te geloven. We moeten het middel niet in plaats van Christus gebruiken en er zo afgoderij mee bedrijven. We moeten het gebruik maken van de middelen ook niet zien als een voorwaarde en op die manier vervallen tot een wettische geest.

1. Rechte kennis van het Woord

Het eerste en meest belangrijke middel is: er met alle inspanning voor zorgen, dat we Gods Woord kennen. Daarom moet de prediking niet alleen die dingen verhandelen, die voor een natuurlijk mens nog wel te vatten zijn, maar ook

moeten aan de orde komen de diepe verborgenheden van Gods evangelie. Ook de wet moeten we leren kennen om eigen onbekwaamheid te voelen, opdat we dus onze toevlucht tot Christus zouden nemen. En des te grondiger we uit de wet onze zonde leren kennen, des te meer we opgewekt worden om de vergeving daarvan in Christus te zoeken. Daarom bestaat de kennis van Christus tot uw zaligheid in twee dingen: ten eerste, dat u uw hopeloos zondige staat kent en ten tweede, de algenoegzaamheid van de genade van Christus. We moeten dan ook de eerste Adam leren kennen, in wie wij veroemd zijn om de Laatste Adam te leren kennen, in Wie wij verzoend worden.

Belangrijk is hierbij een rechte kennis van Romeinen 6 en 7. En als u die werkelijk grondig verstaat, zult u vanzelf verder gaan in het onderzoeken. Maar laat deze kennis u niet opgeblazen maken.

2. Rechte kennis van onszelf

Het tweede middel is, dat we een rechte kennis van onze geestelijke toestand krijgen. We zullen dan des te ijveriger de Heere zoeken en in het geloof versterkt worden. Maar dit zelfonderzoek moet niet de geloofsoefening belemmeren, doordat u zou vergeten op Christus te blijven steunen. Tijdens uw zelfonderzoek moet u niet aan Gods genade vertwijfelen. Velen raken door voortgaande zelfkennis aan het twijfelen, omdat zij zoveel zonden bij zichzelf zien. Maar het wanhopen aan Gods vergevingsgezindheid is niet nodig, is juist zeer schadelijk. Begin dit werk dan ook met een gelovige zekerheid van Gods barmhartigheid. En daarvoor hebt u genoeg reden in de beloften van het evangelie. En zo kunt u het ergste over uzelf te weten komen en mag u door Gods genade het heerlijkste over uzelf geloven! Kijk, dat u twijfelt aan uw eigen staat en uzelf de vraag stelt: ben ik wel werkelijk met God verzoend, is niet schadelijk of zondig. Maar dat u eraan twijfelt of de Heere u wel genadig wil aannemen om het bloed van Christus, dat is zeer schadelijk en zondig.

Bij dit zelfonderzoek moet u zich niet laten ophouden door de aanvechting, dat u de onvergeeflijke zonde tegen de Heilige Geest hebt bedreven, aangezien deze zonde er alleen is wanneer iemand met de grootste opzet God in Christus lastert, tegen alle genadewerkingen van de Heilige Geest in.

Wordt u echter gewaar, dat er behalve een oprecht verlangen naar heiligmaking ook sterke lusten van uw vlees in u zijn, verdenk dan uw oprechtheid niet; al heeft de oude mens veelal de overhand. Het belangrijkste wat u moet onderzoeken bij uzelf is, of u in het geloof staat. Daarvoor is het niet belangrijk om de tijd te weten of u het middel te herinneren, wanneer of waardoor u bekeerd bent. Vaak gebeurt dit immers op onmerkbare wijze. Waaraan kunt u dan weten of u in het geloof staat? Aan deze vijf kenmerken:

1. Zijn wij door en door gevoelig over onze zondige, dodelijke en allerellendigste natuurstaat, zodat wij volstrekt wanhopen om ooit daarin de zaligheid te verkrijgen?
2. Zien wij de voortreffelijkheid van Christus en de algenoegzaamheid van Zijn kracht en van Zijn genade tot ons behoud?
3. Stellen wij de genieting van Christus boven alles en verlangen wij daarnaar ten koste van alles?

4. Verlangen wij er ook naar met heel ons hart om van de macht van onze zonde verlost te worden en niet alleen van haar straf?
5. Komen wij met ons hart tot Christus om Hem aan te grijpen als onze Zaligheid en op Hem alleen te vertrouwen, ondanks alle twijfel?

Hoe klein ons geloof ook is, dan is het een waar geloof. En al moet u dan met veel verdorvenheden strijden, dan mag u toch besluiten dat u in een staat van zaligheid bent. Daarom, volhard erin en neem erin toe!

Bij dit onderzoek naar uw geloof moet u ook op de vruchten ervan letten. Vooral moet u opletten of uw streven naar heiligheid en godzaligheid voortkomt uit een verlangen naar loon en een angst voor straf, of dat het voortkomt uit liefde tot God, Die eerst u heeft liefgehad, en tot Christus, Die voor u gestorven is.

In het bijzonder is dit een duidelijk kenmerk, dat u uit de dood bent overgegaan in het leven, wanneer u de broeders liefhebt.

3. Overpeinzing

Het derde middel is de overdenking van Gods Woord. Niet alleen lezen en luisteren, maar ook overpeinzen, zoals de reine dieren het voedsel herkauwen. Deze overdenking van Gods Woord mag soms vooral 's nachts plaatsvinden, maar dient verder altijd plaats te vinden; ook te midden van onze dagelijkse bezigheden. Als nieuwgeboren kinderen bent u immers zeer begerig naar de onvervalste melk van Gods Woord..., daarom luistert u er graag naar en denkt u er veel over. Natuurlijk moeten we niet heimelijk denken, dat ons peinzen en mediteren in de plaats van Christus staat; nee, op Hem alleen moet ons vertrouwen gegrond zijn. De kennis van de waarheid moet ons ook aanvuren tot een heilige beoefening ervan.

Wat moeten we dan het meest overdenken om op een evangelische manier toe te nemen in heiligmaking? Niet zozeer Gods grootheid en macht of heiligheid, maar veeleer de zaligmakende weldaden van Christus, zoals ze in het evangelie zijn geopenbaard. Daardoor worden wij in staat gesteld om ons op te bouwen in het allerheiligst geloof.

4. De doop

Het vierde middel om in heiligmaking op te wassen is ernstig bezig te zijn met het teken en zegel van uw doop; niet om erop te rusten en er een afgod van te maken (dan hebt u slechts een omgekeerde en misbruikte doop!); maar door de bedoeling van uw doop te overdenken. Veel kinderen van God denken zo weinig aan hun doop, dat het om het even is of ze gedoopt zijn of niet. We zijn weliswaar maar één keer gedoopt, maar we moeten ons leven lang ons afvragen: waartoe ben ik gedoopt? Wat verzegelt de doop aan mij? Waartoe verplicht de doop mij? En zo moeten wij ons opwekken om door de doop de genade vast te houden. Door de doop zijn we tot leerlingen van Christus gemaakt en dus verplicht om naar Hem te luisteren en in Hem te geloven. Onze doop verzegelt ons onze aanneming tot kinderen van God door het geloof in Zijn Zoon. Het doel van onze doop is dan ook ons te leiden tot het geloof in Christus, tot vergeving van onze zonden om uit Zijn gemeenschap heilig en godzalig te leven.

5. Het avondmaal

Het vijfde middel is het avondmaal. Dit is een geestelijk feest om ons geloof te voeden en ons in de heiligheid te sterken door Christus, Die in ons leeft en werkt. We moeten daarbij niet alleen de dood van Christus gedenken, maar vooral, dat Hij Zijn lichaam voor ons heeft laten verbreken en Zijn bloed voor ons heeft vergoten. Daardoor kunnen wij al de toegezegde beloften van het Nieuwe Testament ontvangen. Het avondmaal wil ons zeggen, dat Jezus' lichaam en bloed een genoegzame spijze en drank voor de ziel is. Daarom moeten wij die in geloof tot ons nemen en er verzekerd van zijn dat Christus Zich door Zijn Geest zo nauw aan onze ziel verbindt, als brood en wijn zich door de spijsvertering aan ons lichaam verbinden. Het avondmaal is dan ook een middel waardoor God daadwerkelijk Zijn Zoon aan de ware gelovigen schenkt. Het teken is geen bedrog en de instelling geen toneelspel. Als een prins iemand huldigt in een hoog ambt en dan een teken van die waardigheid geeft (bijvoorbeeld een zegelring), dan ontvangt die man bij dat teken ook daadwerkelijk dat ambt. Zo is het ook bij het avondmaal: bij het teken van Christus' lichaam en bloed ontvangen wij ook werkelijk Christus! Wij hebben dan deel aan Hem. Daarom is het een liefdeteken en een dierbaar middel om met Christus al inniger verenigd te worden. We moeten dan ook een goed gebruik van deze heilige instelling maken.

Veel kinderen van God zien in het avondmaal helaas niet meer, dan een afbeelding en ze menen dat ze die in het Woord ook wel zien en dat ze daarom het avondmaal niet zo nodig hebben. Maar het is anders: God schenkt onder de tekenen van brood en wijn daadwerkelijke gemeenschap aan de Heere Jezus; en zouden zij dit meer bedenken, dan zouden ze het avondmaal houden voor een alleraangenaamst feestmaal. Dan zouden ze er ook steeds hartelijk naar verlangen.

We moeten ook niet zo krampachtig met het avondmaal omgaan en steeds maar bevreesd zijn onszelf een oordeel te eten en te drinken. Velen denken, dat het dan toch maar de veiligste weg is om van zo'n gevaarlijke zaak af te blijven. De vrees berooft zovelen van Gods kinderen van de zoete vrucht van het avondmaal des Heeren. Maar er is geen reden om zo bevreesd te zijn. De apostel waarschuwt slechts tegen de zeer grote ontheiliging van het avondmaal, namelijk dat men het brood en de wijn niet anders zag, dan gewoon lichamelijk voedsel. Het is waar, wij zijn geneigd te zondigen in deze heilige instelling, maar we hebben een grote Hogepriester, Die de ongerechtigheid van onze geheiligde dingen wil dragen (Exodus 28 vers 38)!

6. Het gebed

Het belangrijkste middel dat ds. Marshall aanwijst en uitgebreid bespreekt in zijn dertiende besturing, om in ware en evangelische heiligmaking toe te nemen, is het gebed. God eist van ons dat wij bidden. Bidden is niet 'God van mening doen veranderen en gewillig maken om iets te doen of te geven, wat Hij eerst niet van plan was'. Maar bidden is het middel dat God gebruikt om Zijn doel te bereiken in het leven van Zijn volk. Wie niet bidt, is geestelijk dood. Het gebed is het grote middel waardoor het geloof zich oefent in heilige gehoorzaamheid. Hierdoor dragen we heel ons leven gedurig op aan de Heere

als een lieflijk reukoffer. Daarom voegt Paulus het gebed achter de geestelijke wapenrusting, omdat deze geestelijke wapenrusting niet goed gebruikt kan worden, dan alleen in de weg van het gebed. Daarom moeten wij niet vertragen of lui zijn in de gebeden, maar ons daarin dagelijks oefenen. We moeten er meermalen op een dag tijd voor afzonderen.

Bidden in geloof

De enig juiste manier van bidden is 'in het geloof bidden'. Kunnen wij zo niet bidden, zoals toch al Gods volk bevindelijk leert, dan mogen we smeken om de Geest der genade en der gebeden. Deze leert ons bidden met heel ons hart. Want als het niet van harte is, is ons gebed alleen maar een bespottung van God en een ijdel gebruik van Zijn Naam. Dan liegen en huichelen wij voor de ogen van een hartdoorzoekend God. Daarom is het nodig in het smeken om welke genade ook maar, behoefte te gevoelen aan die genade en ook is nodig een vertrouwen dat alleen God dit kan schenken.

Ons gebed moet gebeuren in de Naam van Christus, door Wie alleen we de toegang hebben tot de Vader. Dit betekent dat we in het bidden om Gods zegen, steunen op de verdiensten en beloften van onze Oudste Broeder. We moeten geen waardigheden in onszelf zoeken, maar alleen in Hem en zo vrijmoedig tot de troon der genade naderen. We verootmoedigen ons dan diep en hebben een gebroken geest, maar buiten Christus zijn onze gebeden verfoeilijk voor God.

Gebed geen afgod

We moeten echter van ons gebed niet in die zin iets verwachten, dat we op de verdienstelijkheid van onze 'goede' gebeden steunen. Dan plegen we afgoderij met ons gebed. Maar we moeten in ons gebed, terwijl we zelfs ons gebed afkeuren, vertrouwen op God als onze Vader. We dienen te vertrouwen op Zijn vergevingsgezindheid en dat Hij ons tot Zijn kinderen wil aannemen. Daarom hebben we ook vrijmoedigheid in het naderen en daarom hebben we ook zekerheid dat Hij ons niets zal weigeren wat wij van Hem bidden in geloof. Wat voor ons nuttig en nodig is en wat Hem tot eer is, dat zullen we ook zeker verkrijgen. Om nu op deze manier tot God te naderen in ons gebed moeten we proberen ons geloof in ons werkzaam te maken en ons te ontdoen van elke zonde die maar op ons geweten drukt. Dat is: we dienen vergiffenis voor al onze zonden te zoeken en ons te reinigen van alle zonden, wanneer we ons buigen voor God. Dan pas is ons gebed krachtig. Wanneer we zo ons geloof aan het werk zetten, zullen we krachtig zijn in het gebed en zullen we God overwinnen.

Bij of onder het gebed moeten we andere genadegaven van God proberen te verlevendigen, zoals droefheid naar God, inwendige vrede, blijdschap, hoop, verlangen naar en liefde tot God en Zijn volk; ook liefde tot Zijn gebod. Laat ons dus om geloof bidden en om die gaven die het meest strekken tot eer van God.

Doe verder uw best om uw ziel door het gebed te brengen in een rustige gestalte. We mogen het gedurig herhaalde gebed gebruiken in de strijd tegen ongelooft, twijfel en bekommering. Alles wat maar tegen een heilig leven strijdt,

moet en kan overwonnen worden door veelvuldig geestelijk gebed. Daarom moeten wij ons menigmaal tot dit heerlijke werk opwekken en niet aan ons luie en weerbarstige vlees toegeven. Dan komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp. En al schijnt het soms lang te duren, voordat Hij komt, toch moeten we in de gebeden niet verslappen. Daarom klinken in de brieven van Paulus steeds die dringende vermaningen om in het gebed gedurig bezig te zijn. Het is ons voornaamste werk en het vereist al de krachten van ons geloof en al de ijver van onze ziel! Daarom moeten we niet toelaten, dat onze gedachten afdwalen.

Schuldbelijdenis en lofprijzing

In zo'n ernstig gebedsleven hoort schuldbelijdenis. Dat is: we moeten onszelf veroordelen voor Gods Aangezicht, niet voor zover we in Christus zijn, maar voor zover we in het vlees zijn. We moeten Gods genade niet ontkennen en net doen, alsof we nu pas voor het eerst op de smalle weg komen. Dan zouden we geen dankzegging hebben voor de verkregen genade. Maar in deze schuldbelijdenis moeten we proberen onze ziel te doordringen van geestelijke treurigheid en droefheid naar God en met een heilig besef van onze eigen ellende en zonden. Een groot gedeelte van ons gebed zal dan ook bestaan in geklag en gekerm, waarbij wij tegelijk pleitgronden mogen voegen om ons geloof te sterken onder deze last. Deze pleitgronden vinden wij in Gods heerlijke Eigenschappen en in Zijn heilrijke beloften. We moeten dus niet alleen smeken, maar ook pleiten op grond van de verdiensten van Christus.

Zo dienen we in ons gebed ook werkzaam te zijn met lofprijzing en dankzegging en te overdenken welke weldaden God ons heeft geschonken. In het bijzonder de weldaad van de wedergeboorte of de vernieuwing van ons hart en leven. Daarom moeten we niet alleen korte gebeden bidden, zoals de tollenaar: "O God, wees mij, de zondaar, genadig." Maar we dienen ook uitgebreid alles te overwegen en zo ons levendiger te maken tot het geloof. Wanneer we zo bidden, mogen we heel de Heilige Schrift maken tot ons 'gebedenboek' om met Bijbelse woorden te bidden, zoals de heiligen van het Oude en het Nieuwe Testament hebben gedaan.

7. Het zingen

Om in heiligmaking toe te nemen is ook van groot belang dat we veel geestelijke Psalmen en lofzangen zingen. We mogen in navolging van de heiligen van het Oude en Nieuwe Testament ook zelf geestelijke liederen maken en zingen, maar vooral de liederen van de Schrift zelf zijn de stof van ons zingen. In het zingen gaat het natuurlijk niet om de welluidende toon, maar om het hart, dat daardoor aangenaam gesteld wordt voor God. Ons geloof wordt daardoor verlevendigd.

8. Het vasten

Nadrukkelijk moeten we ook vaststellen, dat een hulpmiddel tot heiligmaking is het vasten. Het is een Goddelijke instelling en het wordt in het Oude en in het Nieuwe Testament aangeprezen en aanbevolen. Het is een hulpmiddel om ons vlees te kruisigen en om ons des te meer voor God te verootmoedigen. Wie echter van het vasten een verdienstelijk goed werk maakt, zoals de roomsen, die maakt er misbruik van en pleegt afgoderij. Het is niet meer en niet minder

dan een hulpmiddel om ernstiger te bidden. Het beste vasten is dan ook dat onze geest zich onthoudt van alle verlustingen, behalve de verlustiging in God.

9. Geloften

In het leven van heiligmaking kunnen we ook gebruik maken van geloften. Dit kan ons steunen om ons te meer aan God toe te wijden, hoewel we niet moeten menen dat we daardoor een kracht ontvangen in de strijd tegen de zonde die we anders niet zouden kunnen ontvangen. Want de kracht van onze ernstigste voornemens en plechtigste geloften aan de Heere is niets.

10. Gemeenschap der heiligen

Een ander middel om toe te nemen in heiligmaking is de gemeenschap der heiligen te beoefenen. Dit middel moeten we vlijtig, dat is ernstig en dikwijls gebruiken. De Heere wil nu eenmaal wedergeboorte, vergeving van zonde en heiligmaking aan Zijn volk schenken, in het lichaam van Christus, dat is Zijn Kerk. De Heere schenkt deze weldaden door de middelen die in de gemeenschap der heiligen liggen, namelijk de verkondiging van Zijn Woord en de bediening van Zijn sacramenten. Verder mag het onderlinge gebed een krachtig middel zijn om ons te verlevendigen in de goede strijd van het zielzaligende geloof. Wanneer daarbij komen vermaningen, vertroosting en onderwijzingen, zal het geestelijk leven kunnen bloeien. De raad van een vriend immers verkwikt het hart! Daarom is het van zo groot belang om deze uitwendige middelen te onderhouden en er getrouw in te zijn. De tucht is ook zo'n middel dat thuis hoort in de gemeenschap der heiligen. De broeder wordt daardoor te meer van zonden afgemaand! Verder vinden we in de gemeente de levende voorbeelden van godzaligheid. Wanneer we zulken opzoeken, kunnen godvruchtige gesprekken ons zeer verwakkeren en aanvuren om de heiligmaking te betrachten. Ook kan het steunen van elkaar in alledaagse dingen een sterke drijfveer zijn om heilig te leven. Maar we moeten natuurlijk niet vertrouwen op ons lid zijn van de kerk, want dat zal ons niet zalig maken. Nee de gemeenschap der heiligen is in zoverre nuttig, dat ze, en voor zover ze, ons meer en meer doet delen in de gemeenschap met Christus!

HOOFDSTUK 14

In overeenstemming met heel de Heilige Schrift

In het laatste hoofdstuk van zijn verhandeling over de ware evangelische heiligmaking laat ds. Marshall zien hoe de weg van heiligmaking en zonedodding, zoals hij die vanuit de Schrift tekent, een aangename weg is en hoe zij geheel overeenkomt met alle andere waarheden van Gods Woord. Eigenlijk gaat het om dezelfde zaak als in de roemruchte dagen van de kerkhervorming, toen van roomse zijde tegen onze getrouwe predikers werd gezegd dat de leer van de rechtvaardiging door het geloof alleen zorgeloze en goddeloze mensen maakt. Zie vraag en antwoord 64 van onze onvolprezen Heidelbergse Catechismus. Zo werd in ds. Marshall's dagen gezegd: de leer van de heiligmaking zoals ú die predikt, kan alleen maar tot losbandigheid voeren. Om die reden gaat onze geliefde schrijver in op deze tegenwerpingen en laat hij zien dat de leer van de heiligmaking door het geloof in Christus geheel overeenstemt met de waarheid van de Heilige Schrift en in niets daartegen strijdt.

Om die reden voert hij vijf hoofdstukken van de leer der waarheid aan en stelt hij de leer van de heiligmaking door het geloof tegenover de leer van de heiligmaking door de werken. Hij vergelijkt dus de leer van de **evangelische** heiligmaking met de leer van de **wettische** heiligmaking.

Zijn uiteindelijke doel is, dat wij de leer van de evangelische heiligmaking blijmoedig omhelzen en dat we niet door de verkeerde gedachte dat dit pad zo moeilijk en troosteloos is, worden teruggehouden om dit pad te bewandelen. Want het is net tegenovergesteld: dit pad van heiligmaking is zo aangenaam dat een ieder die hierop wandelt, er nooit meer van af wil! Hier wordt de zondaar wel op het diepst vernederd, maar God wordt op het hoogst verheerlijkt; en dat is toch onze hoogste vreugde.

Verder is het een vermaak voor een liefhebber van Gods Woord om te zien dat de leer van de evangelische heiligmaking in tegenstelling tot een wettische heiligmaking geheel overeenstemt met de andere delen van Gods waarheid.

1. Erfzonde

Het eerste wat ds. Marshall noemt is de leer van de erfzonde. Een wettisch gedreven heiligmaking, waarin de mens vanuit de natuurkrachten wordt aangespoord om vroom en heilig te leven, eer hij Christus als zijn Zaligmaker heeft omhelsd door een waar geloof, ontkent ten diepste de erfzonde, al spreekt die prediker er nog zo veel over. Maar de leer van **evangelische** heiligmaking veronderstelt juist de waarheid van de leer van de erfzonde. Wij worden dan ook niet vanuit onze natuurkrachten aan het werk gezet, maar eerst opgeroepen om in geloof tot Christus de toevlucht te nemen.

2. Verkiezing en verwerping

Verder blijkt de leer van verkiezing en verwerping (de leer dus van de predestinatie of voorbeschikking) wel bij een **evangelische** heiligmaking te passen, maar niet bij een wettische. Want de evangelische trekt alles uit Christus en dus is die mens blij met Gods verkiezend handelen, waarin Hij alles in Christus heeft gelegd en naar Zijn vrijmacht daaruit meedeelt. Terwijl de leer van de heiligmaking vanuit onze natuurkrachten zich verzet tegen de soevereiniteit van God, omdat het 'zelf doen' strijdt tegen Gods besluiten. Wij willen ons dan niet onderwerpen, maar handhaven. We willen niet afhankelijk zijn van dat eenzijdig Godswerk, maar zelf iets aandragen.

3. Rechtvaardiging door het geloof

Ook strekt de leer van heiligmaking op evangelische manier tot opluistering van de leer van rechtvaardiging door het geloof in Christus. De wettische heiligmaking daarentegen zoekt iets in de mens om Christus te verdienen en zichzelf aangenaam te maken. Maar de evangelische heiligmaking vernedert zich en belijdt te zijn een onnutte dienstknecht, om geheel te steunen op het volbrachte Middelaarswerk van Jezus Christus. Daarmee nauwkeurig aansluitend bij de reformatorische en Bijbelse leer van de rechtvaardiging uit het geloof. De wettische heiligmaking belijdt de rechtvaardiging uit het geloof, maar bouwt er verder op voort in de weg van de eigen werken. Dit strijdt tegen elkaar.

4. Vereniging met Christus

De heerlijke beschrijving van de evangelische heiligmaking stemt ook bijzonder overeen met de leer van de persoonlijke, geestelijke vereniging van de ziel van de gelovigen met haar Hoofd Jezus Christus. De leer van een heiligmaking uit de natuurkrachten van de mens is als van het vrucht dragen van een rank zonder vereniging met de wijnstok, maar de leer van heiligmaking, zoals in dit boek van ds. Marshall uiteengezet, is als het vrucht dragen door een rank in nauwste en meest levende vereniging met de wijnstok, in dit geval de Ware Wijnstok, Jezus Christus.

5. Volharding der heiligen

En ten slotte strijdt deze blijde leer niet tegen, maar stemt zij juist geheel overeen met de leer van de volharding der heiligen. De wettische heiligmaking drijft de mensen tot goede werken uit angst voor straf (maar dit houdt een keer op, zodat zorgeloosheid komt), maar de evangelische heiligmaking drijft mensen tot goede werken in vertrouwen op de getrouwe Heere, Die Zijn werk niet laat varen; zodat zij in deze betrachting van heiligmaking vertrouwen op Zijn trouwe bewaring.

Verder zal deze weg van evangelische heiligmaking daadwerkelijk tot het doel leiden van een heilige liefdedienst aan God, terwijl de wettische heiligmaking wel harde mensen maakt, maar geen liefdewerk voortbrengt.

Ten slotte is de weg van heiligmaking een aangename weg voor allen die daarop wandelen, wanneer we haar betrachten met dezelfde evangelische gezindheid, waarmee ze bedoeld is. Dan is ze namelijk eenvoudig en zeer gemakkelijk te begaan. Deze heiligmaking is immers een gave van God, door het geloof verkregen! Het is geen zwaar slavenwerk. Wij hebben alles in Christus. Deze weg is vervuld met de vrede van ons gemoed en leidt ook tot de volle vrede met God. Het geweten is vrij van verschrikking. Deze weg van heiligmaking is door Goddelijke liefde gebaad en met die liefde bekleed. Wie op deze weg wandelt, wandelt niet, zoals het volk van Israël in de dagen van Mozes, door een woestijn naar het hemelse Land Kanaän, maar die wandelt als het ware naar dat hemelse Land door een paradijs! Die ziel ontvangt de Heilige Geest niet als een Geest van dienstbaarheid tot vrees, maar als de Geest van adoptie, van aanneming als kind van God. En zo is er louter vermaak en vrede en vreugde in deze weg van heiligmaking. Het is geen weg van plicht en taak, maar van lust en vermaak. Op deze weg wordt overvloedige blijdschap gesmaakt. Het leven met God is het meest aangename leven dat we ons maar denken kunnen!

Deze weg is een Hoge Weg, die alle andere dingen verre overtreft. We leven niet naar het vlees, maar naar de Geest en we genieten hier Jezus in Zijn volheid. Wij wandelen in gemeenschap met God. Wij worden door Gods Geest bekwaam gemaakt om eenvoudig en gemakkelijk zelfs de moeilijkste plichten te volbrengen. We arbeiden niet om te verdienen in het zweet van ons aanschijn, maar wij weten dat we zonen zijn en erfgenamen, en we streven naar het volle genot van dat Goddelijke geluk. We worden steeds vervrijmoedigd om in Gods tegenwoordigheid te verschijnen. De wet is ons nu

geworden een koninklijke wet, een wet van vrijheid, een voorrecht, omdat we deze wet nu ontvangen als een volbrachte wet uit de handen van de Heere Jezus, Die haar heeft gehoorzaamd in onze plaats. We vrezen niet meer haar dreigingen en vervloekingen, we gehoorzamen niet meer uit angst voor straf. We zijn niet meer aan haar verbonden als een vorm van het werkverbond, maar we volbrengen door de Geest de heilige liefdewet van God, onze Vader, omdat we geen hoger verlangen en geen betere lust ons kunnen denken, dan Gods wil van harte te doen. Ten slotte: door deze weg geraken wij binnenkort tot de volkomenheid, weliswaar niet aan deze zijde van de dood, maar toch: door de deur van de dood heen leidt deze weg van de ware evangelische heiligmaking tot de verheerlijking!

Ds. Marshall heeft een heel boek volgeschreven, in de Nederlandse uitgave 331 bladzijden. Ik heb het samengevat en vereenvoudigd. De Nederlandse vertaling is moeilijk. Vele stukken heb ik tweemaal moeten lezen. Het is mij om de inhoud een vermaak geweest om dit boek te lezen en de kern ervan voor de lezer voor te stellen.

Laten we allen deze ene zaak overwegen: leef ik werkelijk aan God gewijd door het geloof in Christus?